EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 59 Ağustos 1992

Solda ters akıntı

Bugünün kapitalist dünyası her alanda gerçek bir istikrarsızlık durumu ile karakterize olmaktadır. Yeni Dünya Düzeni kavramı, Doğu Avrupa'daki yıkılışla ivme kazanan bir düzensizlikler döneminin emperyalist propaganda dilindeki adı oldu. Bu adlandırma işin aslında mevcut bir durumu değil ulaşılmak isteneni ve buna ilişkin politikayı, daha çok da ABD emperyalizminin çıkarları ve yeni strateji temelinde, dile getirmektedir. Fakat zaman, olayların gerçek akışı, bunun olanaksızlığını gitgide daha açık göstermektedir. İlk ortaya atıldığı günlerde hararetli tartışmalara konu alan bu kavram artık büyüsünü yitiriyor, yerini "yeni dünya düzensizliği" üzerine katı gerçekleri gözeten inceleme ve tartışmalara bırakarak...

Düzensizlik, hiç de yalnızca emperyalist kampın savaş sonrası iç birliğini dönülmez bir biçimde yitirmiş olmasından ve her geçen gün sayısı artan, halklara yaşattığı acı ve yıkımları katmerleştiren bölgesel çatışmalardan oluşmuyor. Bu kadarı çok açık ve bunu herkes gözlemleyebiliyor. Fakat çok daha önemli olan ve emperyalist medyaların özenle gizlemeye çalıştığı bir başka temel olgu var bu düzensizliği karakterize eden. Bu, çeşitli ülkelerde sınıf mücadelelerinin kazandığı yeni ivme ve işçi sınıfı hareketinin bu mücadelelerde tuttuğu çok özel yerdir. Sıradan emekçilerden özenle gizlenen bu olgunun, Türkiye'de ortalama bir devrimci tarafından bile yeterince izlendiğini ve değerlendirilebildiğini söylemek çok zor. Bizde örneğin Arjantin hala yalnızca acımasız cuntalarıyla hatırlanır ve kitlesel insan kayıplarıyla tartışılır. Oysa herkesin Doğu Avrupa'daki yıkılışın sorunlarıyla ilgilendiği bir dönemde, 1989-90 yıllarında, Latin Amerika'nın bu kritik ülkesinde dünyada o yılların en çok sayıda grevinin gerçekleştiğini kaç kişi bilir? Peki ya bu aynı ülkede ve Alfonsin hükümeti döneminde (1984-89) tam 13 genel grevin gerçekleştiğini?

Gerilere gitmeden şu içinde bulunduğumuz yılın son bir kaç ayına bakalım. Mayıs'ta İspanya'da, Haziran'da Hindistan'da, Ağustos başında ise Güney Afrika'da genel grev... Avrupa'nın en müreffeh ülkesi Birleşik Almanya'da yıllardır görülmemiş çapta büyük grevler. Fransa'da yaygın grevler ve protestolar. Polonya'da grevler ve bir genel grev için şu an yapılmakta olan somut hazırlıklar. Yunanistan'da sonu gelmeyen ve çoğu kere devlet güçleriyle çatışmalar halini alan grevler. Meksika'da şu son haftalarda onbinlerce işçinin grevi. ABD'de zenci ayaklanmaları. İran'da hükümet binalarını ateşe vermeye varan kent ayaklanmaları. Rusya'da sayısız grevler, politik kitle gösterileri ve "toplumsal patlamalar" beklentisi, vb., vb.

"Sosyalizmin yıkılışı"nın ağlama duvarına çevrildiği ve bunun Türkiye devrimci hareketinde şu yaşadığımız günlerde en üst boyutuna vardırılan bir tasfiyeci erozyonun dayanaklarından biri yapıldığı bir dönemde, ne ilginçtir ki, dünya ölçüsünde güçlü bir işçi sınıfı hareketi dalgası yaşanmaktadır. Türkiye solu gelişene değil yıkılana, ileriye değil geriye bakıyor. Tasfiyeci tökezlemenin temel nedenlerinden biridir bu.

*

Türkiye, bugünün istikrarsız dünyasının en istikrarsız bölgelerinin (Ortadoğu, Kafkasya, Balkanlar) çevrelediği bir istikrarsız ülkedir. İstikrarsızlığının kendine özgü yanı, son 30 yıla damgasını vuran sürekliliğidir. Devrimci yükselişler ile askeri terör rejimlerinin birbirini izlediği bir tarihsel süreç olarak yaşandı bu son 30 yıl. Modern kapitalist sınıf ilişkilerinin egemen hale gelmesiyle de karakterize olan bu tarihsel evre, toplam olarak ele alındığında, çözümsüz kalan bir toplumsal-siyasal bunalımlar dönemi oldu.

12 Eylül, 12 Mart'tan farklı olarak, '70'li yılların ikinci yarısına damgasını vuran devrimci yükselişi durdurma ve devrimci hareketi ezmeyle sınırlamadı kendini. O çok daha kapsamlı stratejik

hedeflere sahipti. Ekonomide, siyasette, eğitimde, kültürel yaşamda, dış politikada bir "yeniden yapılanma"yla bunalımlı dönemden bir "çıkış" arayışıydı. Kendini, yığınları ve solun önemli kesimlerini bunun başarıldığına bir ölçüde inandırmıştı ki, eski sorunlar ağırlaşmış ve boyutlanmış biçimiyle yeniden boy gösterdi.

Ekonomide "yeniden yapılanma" en iddialı olunan alandı. Ne var ki eski sorunların hiç birini ortadan kaldırmadığı gibi, ya onlara yenilerini ekledi ya da süregelenleri ağırlaştırdı. Sürekli katlanan iç ve dış borçlar, enflasyon, işsizlik, Türkiye kapitalizminin çözümsüz müzmin sorunları olarak kala kaldılar. Sosyal cephede gelir farklılaşması Cumhuriyet tarihinde görülmemiş boyutlar kazandı. İşçilerin ücret düzeyi açlık sınırına indirildi. Eğitim, sağlık, konut başta olmak üzere temel sosyal sorunlar iyice ağırlaştı. İşsizlik hızlı ve düzenli büyümesini sürdürdü. Kültürel cephede yozlaşma ve çürüme had safhaya ulaştı.

İktisadi ve sosyal cephede batakta olan bir düzenin siyasal cephede istikrar kazanması zaten olanaksızdı. Toplumsal muhalefet bir dönem için ve ancak süngü zoruyla dizginlenebilmişti. Yeniden başgöstermesi kaçınılmazdı.

Kürt hareketi bütün bir tarihsel birikimi temeli üzerinde en kuvvetli, en örgütlü, en militan ve devrimci çözüm konusunda en kararlı biçimiyle yeniden tarih sahnesine çıktı. Aynı şekilde işçi hareketi yine bütün bir tarihsel birikim temeli üzerinde kendi tarihinin en geniş katılımlı ve yoğun eylemliliği ile mücadele sahnesinde yerini aldı. Düzenin iç sıkışmışlığı, dolayısıyla manevra alanı öylesine dardı ki, tekelci burjuvazi, '60'lı ve '70'li yıllardan farklı olarak, artık parlamenter siyasal oyun içinde yığınlar için inandırıcı olacak bir iç alternatif bile çıkaramaz hale geldi. '70'li yılların "umut" hareketinin, sosyal-demokrasinin, '80'li yılları boydan boya kapsayan bunalımı hafiflemedi, tersine zaman içinde gitgidederinleşti. Tüm burjuva partiler daha çok ve daha ağır bir sömürü ve bunlara eşlik eden sistemli bir baskı ortak programında tekleştiler.

Türk burjuvazisi bir süre için Doğu Avrupa'nın çöküşünden kitleleri aldatan ve solu sersemleten bir ideolojik saldırı için en iyi şekilde yararlanmaya çalıştı. Ardından bunu çözümsüz iç sorunlar için "yeni ufuklar" açan bir "dış" çözüm alanı olarak sundu. İlginç olan, bu her iki ideolojik saldırı dalgasının kitlelerden çok solu içten içe etkilemiş olması ve solun 12 Eylül'den beri kesintisiz olarak yaşamakta olduğu tasfiye sürecine yeni boyutlar kazandırmasıdır.

Uzun vadeli ve kalıcı bir çıkış yolu bulamayan ve hep konjonktürel gelişmelerin yarattığı geçici olanaklarla "gün kurtaran" Türk burjuvazisi, son olarak böyle bir olanağı 20 Ekim seçimlerinden sonra elde etti. Seçim burjuva siyasal yaşamın aşılamayan bunalımını tescil etmişti. En büyük parti toplam seçmen oylarının ancak %22'sini alabilmiş, sosyal-demokrasi ise hezimete uğramıştı. Ne var ki seçimlerin ardından başarılı bir operasyonla DYP-SHP koalisyonunu gerçekleştiren sermaye, bunu sahte bir "demokratikleşme" programıyla kitlelere etkili bir propagada eşliğinde sununca, bu tüm çalışan toplum kesimlerinde belli umutlara ve beklentilere yolaçtı. Fakat daha vahim olanı bunun PKK da içinde hemen tüm sol kesimleri de değişik ölçülerde etkilemiş, onlarda belli hayaller yaratmış olmasıdır. Tüm tasfiyeci projelerin 20 Ekim seçimlerinden sonra yeniden ve bu kez daha bir cüretle ve yeni "ideolojik açılımlar" eşliğinde gündeme sokulması bu açıdan rastlantı değildir. Olay hiç de basitçe SP'nin seçim "başarısı"ndan etkilenmeye indirgenemez. Şimdi daha iyi anlaşılıyor ki solun birçok kesimindeke yaygın beklenti, seçimleri izleyen dönemde belli bir "yumuşama" idi. Bu beklentiyi "demokratikleşme" saldırısının soldaki yankısı olarak ele almak gerekiyor.

Bugün kitleler bir süre için kapıldıkları hayallerden gittikçe daha geniş kesimler halinde kurtulma sürecindeler. Yaygın memur hareketliliğini izleyen belediye işçileri eylemleri ve grevleri bunun göstergesidir. Yığınlar en sıradan haklarını bile ancak mücadeleyle kazanacaklarını kendi deneyimleriyle öğreniyorlar. Kürt halkı ise özel savaşın çirkinliği ve acımasızlığıyla orantılı olarak bunu çok daha erken bir tarihte gördü. Newroz olayları bir dönüm noktası oldu.

Devrimci süreci sürükleyen bir parti olarak PKK, yeni hükümetin özel savaşta bir yumuşama anlamına gelebileceğine dair kısmi hayallerinden hızla sıyrıldı ve yarattığı tahribatı sınırlamayı başardı. Fakat devrimci hareketin büyük bir kesimi hayallerinin kendisini soktuğu tasfiyeci çıkmazdan kendini kurtaramamaktadır. Zira onunki taktik bir yanılgı değil, uzun bir tasfiye sürecinin taktik bir vesileyle kazandığı yeni bir boyuttur. Bugün bir kaç istisna dışında bir çok grup artık yalnızca propaganda-ajitasyon araç ve yöntemleri bakımından değil, fakat örgütsel bakımdan da kendini düzenin yasallığı içinde konumlandırma projesi ve somut

girişimi içindedir. Bu 12 Eylül'le başlayan tasfiye sürecinin yeni ve artık son aşamasıdır. Zira bundan da geriye atılacak adım yoktur.

*

DYP-SHP koalisyon hükümeti "demokratikleşme" adına geldi. Gerçekte ise tam bir "özel savaş" hükümeti olarak iş gördü, görüyor. Yalnızca Kürdistan'da değil, tüm Türkiye sathında. Kayıplar, sınırsız bir işkence, ardı arkası kesilmeyen açık sokak infazları, bu hükümet döneminde ve onun açık siyasal otoritesine dayanılarak olağanlaştı. Hak isteyen memurlar, direnen işçiler bu hükümet döneminde kaba polis ve çevik kuvvet terörüyle yüzyüze kaldı. Onbinlerce işçinin grev hakkı peşpeşe bu hükümet tarafından gaspedildi. Sol olmak iddiasındaki partiler bu hükümet döneminde kapatıldı ya da kapatılmak isteniyor. Kontr-gerillanın sistemli sol gazeteci cinayetleri bu hükümetin başbakanı tarafından görülmemiş bir utanmazlıkla mazur gösterildi. Kürdistan'daki özel savaş aygıtının ve icraatının bu hükümet döneminde aldığı boyutlar ise son Şırnak olayları ile bir kez daha açığa çıkmıştır. Devlet Şırnak'ta sivil halkın evlerini tanklarla bombalıyor, köyleri jetlerle yerle bir ediyor, sivil halk katlediliyor. Demirel ve İnönü ise elbirliği ile bu iğrenç vahşeti savunuyorlar. Bir Kürt milletvekilinin sözleriyle, bu bir "Genel Kurmay Hükümetidir." Demek oluyor ki bir özel savaş hükümeti, bir terör hükümetidir.

Demirel Şırnak'ta yıkım ve katliam sürerken gazetecilere şunları söylüyordu:

"Bu bir mücadeledir... Türkiye Cumhuriyeti Devleti, hiç bir zaman terörün kökünü kazımak için bu kadar kararlı davranmadı. Ayrıca, Türkiye hiç bir zaman terörle mücadelede böylesine bir bütünlük içinde olmadı. Parlamentosuyla, partileriyle aynı doğrultuda olmadı."

"Şimdi terörle mücadelenin arkasında siyasi irade vardır. Koalisyon, Türkiye'nin terörden kurtulması için çok önemli bir şanstır. Şimdi devletin güvenlik güçleri, arkalarında siyasi iradeyi görüyor." (*Milliyet*, 20 Ağustos '92)

Son haftaların üç olayı Demirel'in vurguladığı "kararlılığı" göstermek bakımından anlamlıdır. Kartal'da işçilerin üzerine polis sürüldü ve ardından 35 bin Belediye işçisinin grev hakkı gaspedildi. Yargısız infaz denilen ve Ankara'da beş devrimcinin katledilmesiyle sonuçlanan yeni bir cinayet töreninde, bu kez İçişleri Bakanın yanısıra hükümetin İnsan Hakları Bakanı da hazır bulundu. Üçüncü olay ise, devletin "Şırnak baskını" oldu. Devlet Şırnak'ı harabeye çevirdi, uçaklarla köyleri bombaladı, sivil halkı katletti ve binlercesini göç etmek zorunda bıraktı.

Son haftaların bu üç karakteristik olayı, hükümet şahsında sermaye düzeninin işçi hareketine, Kürt ulusal hareketine ve devrimci harekete karşı politikasının terörle ezme ortak paydasında eşitlendiğini bir kez daha gösterdi. İşçi ve emekçi hareketinin gelişmesini engellemek, Kürt özgürlük mücadelesinin önünü almak, bir bütün olarak devrimci toplumsal siyasal gelişmelerin önünü kesmek için, dizginsiz bir devlet teröründen başka bir olanağı yok burjuvazinin. Terör hükümetin değil tekelci burjuvazinin politikasıdır. Hükümet yalnızca icraatçıdır. Sosyaldemokrat SHP bugünkü terör politikasının suçortağı ve aktif savunucusudur. Bu olgu karakteristiktir. Hangi hükümet ya da parti gelirse gelsin politika ve uygulama aynı olacaktır.

Ekim bu gerçeği sürekli olarak işledi ve yeni hükümete ilişkin hayallerin dorukta olduğu bir sırada, "'Demokratikleşme' Saldırısı" başlığı altında bir kez daha şunları vurguladı:

"Düzenin iktisadi alanda geniş yığınlara önemli bir taviz vermeye tahammülü olmadığı DYP-SHP koalisyonunun iktisadi sorunlara yaklaşımı ile bir kez daha ortaya çıkmıştır.

"İktisadi alanda esneme imkanları sınırlı burjuva düzenin, siyasal haklar konusunda geniş bir esneme alanının olduğunu düşünmek mümkün değildir.

"Demokratikleşme programı; anti-terör yasasının kaldırılmadığı bir ortamda ve yeni "anarşi ve terörle mücadele paketinin" eşliğinde gündeme getirilmektedir.

"Demokratikleşme programı, tüm bu nedenlerle herşeyden önce burjuva düzenin siyasi temsil krizini atlatabilmek için yaratmaya çalıştığı bir mistifikasyondur.

"Bu mistifikasyona rağmen mücadeleye atılmakta kararlılık gösteren geniş yığınlara yeni burjuva hükümetin de verebileceği tek şey vardır; baskı ve terör!" (*Ekim*, sayı:51, Aralık '91)

Bu tespitlerin yeniden doğrulanması için yanızca bir kaç aylık bir süre yetti.

*

Türkiye'de siyasal yaşamın ve sınıflar mücadelesinin bu katı gerçekleri bugünkü konjonktürü değil, gerçekte son 30 yılı karakterize etmektedir ve kuşkusuz Türkiye kapitalizminin yapısal bunalımından köklenmektedir. Bugünün

kendine özgü yanı şudur ki, zaman içinde Türkiye kapitalizminin sorunları hafiflememiş, çözümsüzlük içerisinde gitgide ağırlaşmıştır. Düzen bugün artık gerçekten tıkanmıştır, bir çıkış bulamamaktadır. Devlete dayalı sınırsız terör bir çıkış değil, bir çaresizliğin ifadesi ve itirafıdır.

Peki sermaye düzeninin tüm politikalarını devlet terörüne endekslediği bir evrede, Türkiye devrimci hareketini saran tasfiyeci-legalist cereyanı nasıl anlamak gerekir? Legal partiye bunca eğilim duyan grup ve çevreler, düzenin açmazlarını ve onun şekillendirdiği politikaları değerlendirip anlamaktan aciz midirler? Kuşkusuz değiller ve işin asıl vahim yanı da budur. Örgütsel varlıklarını ve politik faaliyetlerini burjuva legalitesine ipotek etmeye heveslenenlerin tutumları aslında bile bile ladestir. Düzeninin katı gerçeklerini ve bu temelde şekillenen politikalarını değerlendirmekten değil, fakat kendilerini buna göre konumlandırmaktan, örgütsel varlıklarını ve politik faaliyetlerini bu çerçevede şekillendirip uygulamaktan acizdirler. İhtilalci bir illegal örgütlenmeye güç ve iradeleri yetmediği için legaliteye geçiyorlar. Politik çalışmayı ve mücadeleyi ihtilalci bir konumlanışla yürütemedikleri için, legal araç ve yöntemlere mahkum oluyorlar, düzenin yasallığına sığınıyorlar. Yaptıkları bir tercihten çok kendi öznel durumlarına zorunlu bir boyun eğiştir. Bunu açıkça itiraf etmek yerine buna ideolojik ve politik kılıflar uydurmaya çalıştıkları ölçüde ise, kendilerini kaba bir ikiyüzlülüğe sürüklemiş oluyorlar.

Bu bir tasfiyedir, dahası ulaşılan aşamada artık bir çürümedir. Aniden beliren bir olgu değil, fakat gelişme ve gerileme olarak yaşanan 20 yıllık evrimin bugün vardığı yerdir. Küçük-burjuva radikalizmi bir dizi grup ve çevrenin şahsında evrimini küçük-burjuva reformizmi olarak noktalamaktadır. Küçük-burjuva devrimciliği geçmişteki devrimci yükselişin yükünü taşıyarak yorgun düştü; yaşadığı yenilgilerden ağır kan kaybıyla çıktı; kitle tabanını ve devrimci kadro gücünü yitirdi; ideolojik ve manevi erozyona uğradı; dayandığı teorik-ideolojik temeller ulusal ve uluslararası planda çöktü. Öte yandan tüm bu yıkım süreçlerine ve onun öğretici derslerine rağmen, kendini yenilemede son derece yeteneksiz, dahası isteksiz davrandı. Bunların üzerine son yılların uluslararası olaylarının bunaltıcı yükü de binince, tasfiye süreci bugünkü çürüme boyutlarına ulaştı. Bugün yalnızca Devrimci Sol ile bir kaç küçük örgüt bu tasfiyeci sürece direnebiliyor. Türkiye devrimci hareketinin öteki bir çok irili ufaklı parti, örgüt ve çevreleri ya bu süreci tamamladılar ya da halihazırda dolu dizgin yaşıyorlar.

Bir noktayı özellikle vurgulamalıyız. Sermayenin izlediği baskı ve terör politikaları tasfiyeci sürecin hız kesmesi için uyarıcı olmak bir yana, tersine ona ivme kazandırıyor. Burjuvazi emperyalist merkezlerde üretilen ve bir çok ülkede uygulanan çok bilinçli bir strateji uyguluyor. Ölçü ve sınır tanımayan bir terörle devrimcileri yıldırmaya, ihtilalci kimliği yok etmeye, devrimci hareketi düzen sahası içine sürmeye ve burada terbiye edip teslim almaya çalışıyor. Bu doğrultuda çok yönlü bir kuşatma uyguluyor.

Beyaz terörün yarattığı baskılanma asıl etkisini şüphe yok ki ideolojik alandaki erozyonda gösteriyor. Örgütsel legalizm burada daha çok bir sonuç olarak ortaya çıkıyor. Yani tasfiyecilik öncelikle kendini devrimci kimliğin yıkımında, iktidar iddiası ve perspektifinin yitirilmesinde, dolayısıyla da buna uygun bir politik-örgütsel konumlanışın terkedilmesinde gösteriyor.

*

Bugünkü kitle hareketinin gelişme seyri tasfiyeci süreçle ters yöndedir. Yeni hükümetin yarattığı hayaller dağılıyor, kitleler düzenin yasalarına aldırmayan bir mücadele eğilimi koyuyorlar ortaya. Kamu emekçilerinin eylemleri, belediye işçilerinin grev öncesi eylemler dizisi bunun ilk göstergeleridir. Bu eğilim giderek güçlenecek. Önümüzdeki dönem yeni eylem dalgalarına gebedir. Burjuvazi bunu görüyor ve buna göre hazırlanıyor. Devrimci örgütlere vahşice yüklenmesi de bundan kaynaklanıyor. "Öncüsüz bırakma politikası"dır bu.

Tam da bu koşullarda komünistler tasfiyeci sürece karşı mücadeleyi proleter kitle hareketinin devrimci önderlik ihtiyacına yanıt verecek bir inisiyatif ve faaliyetle birleştirmelidirler. Sınıfa ulaşılmadıkça, sınıfın politik ve örgütsel bakımdan devrimcileştirilmesi çabası içinde hareketin gerçek örgütsel kimliği yaratılmadıkça, ne solun tasfiyeci ideolojik etkilerinden gereğince korunabiliriz, ne de devletin öncüsüz bırakma politikası çerçevesinde giriştiği geniş çaplı fiziki tasfiye çabasının yıkıcı sonuçlarından sakınabiliriz.

EKİM

Dizginsiz devlet terörü

Türkiye'de kurulu düzenlerini aldatmaca, oyalamaca üzerine sürdüremeyen burjuvalar, sömürüsüz, soygunsuz, onurlu ve erdemli bir gelecek isteyenlere karşı hep atalarının paslanmış kirli silahlarına başvururlar.

Burjuva devlet tarihinin bütün dönemlerinde, aldatmaca, oyalamaca ve hayal yaymayı bir yana bırakmadan, militarist kurumlarca şiddeti bir yöntem olarak uyguladı. Artık iplikleri pazara çıkmıştır. Tatlı vaadler kimseyi uyuşturamıyor. Çalışan yığınlar-emekçiler düzen partileriyle köprüleri atıyor. Kürt halkı bunu çoktan yaptı. Şimdi sıra metropollerdeki işçi ve emekçilerde. Belediye işçilerinin grevi ertelenince Ümraniye belediye işçilerinden SHP ve DYP üyesi olanların topluca kayıtlı oldukları partilerden istifaları, bunun yeni ama son derece anlamlı adımıdır.

Burjuvazi artık daha çok şiddete başvuracaktır. Zira çareleri tükenmiş bulunuyor. Türkiye'de açık askeri diktatörlükler dönemi dışında, yakın tarihin hiç bir döneminde bu denli açık ve pervasız bir devlet terörüne başvurulmamıştır. Belediye işçileri grevinin ertelenmesinden bu yana polis, başta İstanbul olmak üzere bir çok kentte günlerdir alarmda. Belediye işçilerinin tutuşturabilecekleri bir kıvılcımdan korkuyorlar. Bugüne kadar valiliklerin özel kalem müdürleri, „Tabi ki sorguda işkence olacak" demek zorunluluğu duymamışlardı. Devletin Başbakanı, MİT ve Kontr-gerillanın tezgahladığı cinayetler için „öldürülenler militan gazetecilerdir" diyerek caniliği bu denli açık savunamamıştı. İçişleri bakanları, emniyet genel müdürleri, valiler ve savcılar, ev baskınlarını ve infazlarını doğrudan yönetmek zorunda kalmamışlardı. Tüm bu yeni olgular bir pervasızlığı olduğu kadar, bir çaresizliği de anlatıyor.

Bunlar önemli gelişmelerdir. Bu düzeni ayakta tutabilmek için son kozların oynanmasıdır. Toplumsal patlamaları engellemek için diğer şeylerin yanısıra girişilen manevralardır. Sömürgecilerin Kürt ulusal devrimci hareketi karşısında düştüğü çaresizliği örtme çabasıdır. Ve bunlar ulusal devrimci hareket dışta tutulursa, siyasal-radikal bir muhalefetin henüz daha çok cılız olduğu bir dönemde oluyor. Zayıflık ve çaresizlik, pervasızlıkla örtülmek isteniyor.

Hiç bir devrimci muhalif güç ve sese tahammülü olamayan sermaye düzeni bir yandan yoğunlaştırdığı kirli savaşla muhaliflerini ezmeye çalışırken, öte yandan da muhalefeti düzen sınırları içerisine çekerek ehlileştirmeye çalışıyor. Yasal zemini açmak zorunda kalan burjuva iktidar, aynı zamanda yasal zeminde nasıl davranılabileceğini muhaliflerine „öğretmek," onları „terbiye etmek" için de şiddet unsurunu devreye sokuyor. Burjuva iktidar şunu demeye getiriyor; „demokratik haklar mı? Evet. Ama benim istediğim ve tanıdığım sınırlar çerçevesinde"

„Açık parti" ve "legal çalışma" heveslilerine kapıyı aralarken bile, nasıl açık davranabileceklerini de öğretmeye çalışıyor; ipi şimdiden sıkı tutmak istiyor. Toplatılan yasal dergiler, astırılmayan yasal afişler ya da asanları tutuklayarak asılan afişleri yırtmalar, dağıtımı engellenen yasal bildiriler bir yana, tümüyle reformist bir çizgide ve „meşru zeminde" faaliyet gösteren SP'nin kapatılması, az çok düşünebilen her devrimci beyine, açılan kartın rengini göstermektedir.

Legal çalışmalara ve örgütlülüklere bu denli tahammülsüz davranan burjuva iktidar illegal çalışma ve örgütlülükler karşısında kelimenin gerçek anlamıyla barbardır. Öncelikli hedefi illegal ihtilalci örgütleri tasfiyedir. Bunu kolaylaştırmak için fiziki yok etmek dahil, cinayet, işkence ve ihbarcılık ağı yaygınlaştırılıyor.

Düzen, devrimci faaliyeti, işçi ve emekçileri eğitme, uyarma ve mücadeleye çekme faaliyetini engellemek için yeni yol ve yöntemler geliştiriyor; 055'lerle ihbar ağını genişletme, özellikle devrimci faaliyetin gittiği fabrika ve işçi semtlerine özel istihbarat kaynakları konumlandırma, özel timleri sözü geçen yerlerde pusuya yatırma, motorize kuvvetleri artırarak sürekli hareketli tutma, ansızın yolları keserek arama yapma vs.

Bu bir engelleme ve yıldırma yöntemidir. Komünistler olarak buna direnmeli, stratejik ve taktik politik örgütsel hedeflerimizden şaşmamalıyız. Henüz önemli zayıflık ve eksiklik taşısa da belli bir düzene oturan politik faaliyetimizi doğrudan hedefine yönelik olarak daha bir sistemli hale getirmek ve militanlaştırarak yayma göreviyle

(Devamı s.29'da)

Yılgınlık, umutsuzluk, kaçış...

Tasfiyeci dalga

Yürüyüşler, gösteriler, polisle çatışmaya varan direnişlerin ardından gelen 30 bin belediye işçisinin grevi... Ankara yürüyüşüyle, kitlesel gösterileriyle, yüksek bir katılımla gerçekleşen, bir günlük genel grevleriyle kamu emekçileri... İçinde bulunduğumuz toplusözleşme döneminde, seçim aldatmacasından bu yana tazelenen, biriken öfkeleriyle kabına sığmayan, protesto eylemleriyle, tek tek fabrikalarda yaşanan grevleriyle tepkisini gösteren işçi sınıfı... Tüm bu somut, elle tutulur, gözle görülür olaylar Türkiye toprağında yaşanmakta, ülke gündemini işgal etmektedirler. Örgütsüzlük ve dağınıklık, sokaklara taşan, barikat önlerine varan, çatışan, direnen işçi sınıfının tekrar tekrar düzen karşısında yenilmesine mal olurken; politik önderliğini, bağımsız partisini arayan işçi sınıfının „kendiliğindenciliği" devrimci hareketin diline dolanmaktadır.

Oysa işçi sınıfı hareketini politikleştirmek, devrimcileştirmek, örgütlemek, ve bu çabanın odağında duran proletaryanın bağımsız, ihtilalci partisini yaratma yakıcı görevi bir yanda, kendini „açık parti" tartışmalarına, sonu gelmeyen „birlik" tasarılarına gömen devrimci hareketin büyük bir bölümü diğer yanda durmaktadır. İşçi sınıfı vurgusunu işçi sınıfının eylemlilik grafiğine paralel yükselten, ama komünist bir sabır ve uzun soluklulukla ısrarlı bir sınıf çalışması yeteneğini gösteremedikleri oranda „aradığını bulamayan"lar, şimdi sol hareketin güçsüzlüğüne, iddiasızlığına uygun kaftan dikmek için birbirleriyle yarışıyorlar. Artık amaç işçi sınıfını örgütlemek, ona önderlik etmek değil, "Türkiye sosyalist hareketi"ni ayakta tutmaktır: *„Türkiye sosyalist hareketinin, çok yönlü bir silkinişle ayakları üzerinde durabilmesi için, sosyalist insan potansiyelinin tümünü, en merkezi konumda yer alanından „sempatizan" konumunda olanına, doğrudan siyasetle uğraşanından sanatçısına kadar, tüm ve sürekli istihdam koşullarında tutacak bir siyasal araca ihtiyaç vardır ve bugünkü koşullarda bu ihtiyaca en uygun düşen karşılık, açık partidir"* (*Gelenek, Partili Mücadeleye Çağrı* broşürü)

Parti de işçi sınıfının değil, Türkiye solunun yolunu açan bir araç olarak görülmektedir: *„Seçimleri amaçlayan ama seçimler kadar, partinin örgütlenmesi gibi ciddi bir işi kotaran, pratik faaliyetlere katılan bir parti olmalı. Bu parti Türkiye solunun yolunu açacak, demoralizasyonu kıracak bir araç olacak."* (*Kurtuluş*, Kadir Akın'ın *Gerçek* dergisinde yeralan açıklaması.)

Kendileri tarafından üstüne basa basa reformist, revizyonist, uzlaşmacı diye tanımlanan SP gibi bir partiye bile düzenin tahammülü kalmamışken, HEP için kapatılma davası sürerken, devlet terörünün dozajı günden güne legal/illegal ayrımı yapmadan artarken, bir çok sol grup açık parti olanağının doğduğu, buna yönelik çalışmanın ise bugünün vazgeçilmez görevi haline geldiği saptaması yapıyor. *Kurtuluş* dergisi *„gül gibi 141-142 dururken, neden kaldırdılar?"* sorusunu sorarken, düzenin bugünkü yasal çerçevesine sosyalistlerin açık partisinin sıkıştırılması için acele ediyor. TDKP ise *"gerçeğe"* işaret edip: *„Türkiye'nin bugünkü konjonktürü, legal olanakların derlenip, açık bir parti olarak örgütlenmesini ve ortaya çıkarılmasını, dahası böylesi bir çıkış imkanlarını zorlamayı, marksistlerin ve devrimci akımların önüne bir görev olarak koyuyor."* ihtiyatla şöyle devam ediyor: *„Bunun koşulları olgunlaşmaktadır. Ama Türkiye mevcut durumu dikkate aldığımız zaman, bunun koşullarını doğacağı bir yere varır mı, varmaz mı, bugünden birşey söylenemez."* Açık bir parti için henüz ko-şulların doğup doğmayacağı konusunda bir fikri olmayanlar, ihtilalci bir sınıf partisi için hergünden daha fazla gerekli olan devrimci enerjileri, açık bir partiyi örgütleme görevine çağırıyor.

Oysa nesnel gerçek ve ihtiyaçların bir yanda durduğu "büyük projeler"in diğer yana düştüğü örnekler bununla da sınırlı değil. Öyle ki niyetler, umutlar, keşkeler üzerine yapılan hummalı tartışmalar göğe yükselmektedir. Şimdiye kadar Dev-Yol ve PKK ile ortak bir eylemi, ortak bir pratiği olmayan TDKP'nin, *„Örnegin Dev-Yol, TDKP, PKK vb. gibi akımlar, radikal asgari bir demokratik platform, asgari bir anti-emperyalizm üzerinde anlaşabilirlerse, zaman zaman düşüşler de yaşansa, moral gerilemeler içerisine düşse de- genel olarak yükseliş eğrisini sürdüren işçi sınıfı hareketinin ve Kürt*

ulusal hareketinin birliğini sağlayabilecek bir alternatif yaratmak olanaklıdır ve bu benzeri örgütlülükler, bugünkü Türkiye koşullarında bir ihtiyaçtır", açıklamasının bugün için anlamı, değeri nedir?

Kimileri ise "açık parti" fikrini sosyalizme yeni bir itibar kazandırmak, meşrulaşmak gibi gerekçelerle kuvvetlendirmeye çalışıyorlar. Nedir ki yaratılmak istenen parti için gözler, sosyalizme inanan, sosyalizm için savaşmaya istekli, sosyalizmi inançla, ısrarlı devrimci bir çalışmayla işçi sınıfına ve emekçi kitlelere taşımaya hazır diri unsurlara değil, yorgun düşmüş, mücadele gücünü yitirmiş, umutsuzluk içindeki kalıntılara dikilmiştir: *„Türkiye sosyalist hareketi, içinde bulunduğu karamsarlık ve onun ürünü olan atalet ortamını aşabilmiş değildir. (...) Geride genç, yaşlı, ortayaşlı, sosyalizmin son 30 yıllık deneyiminin ürünü olan birçok insan var. Aslına bakılırsa, sosyalizmle bağlarını tümüyle koparmamış olan bu insan malzemesi ile herşeye rağmen belirli adımların atılması mümkündür."* (*Gelenek, Partili Mücadeleye Çağrı* broşüründen). Karamsarlık ve ataleti ruhlarında taşıyanlar işçi sınıfının nesnel ihtiyaçlarına cevap vermek dürtüsüyle değil, kendi bireysel konumlarına uygun kılıf aramak küçük-burjuva içgüdüsüyle hareket ediyorlar.

Türkiye devrimci hareketinin büyük bir bölümü tam bir erozyon yaşamaktadır. Devrimci demokrasi bazı istisnalarıyla hızla reformizme evrilmektedir. Sadece güçlü legal bir geleneği olan akımlar değil, 20 yıllık illegal „parti"ler bile bugün legal parti ihtiyacından, olanağından, koşulundan bahsetmekteler. Legal partiyi dayatan değişen nesnel koşullar değil, toplumsal zeminini kaybetmiş, arayışlarına cevap bulamamış küçük-burjuva akım ve hareketlerin açmazlarıdır. Prestij tazelemek istedikleri sosyalizm değil kendi zavallı, güçsüz, çaresiz suretleridir. Kitleler nezdinde devrimci mücadeleyi meşrulaştırma çabası içinde değil, kendi kaçışlarını teorize etme harareti içindedirler. Bilimsel sosyalizme inandıkları, işçi sınıfına güvendikleri sözleri boş laf ebeliğidir. Devrimci süreçleri olduğu gibi ihtilalci partinin potansiyel güçlerini de yaratan bugünün Türkiyesi'nde bilimsel sosyalizmle işçi sınıfını kavuşturmanın tek yolu ihtilalci sınıf partisini yaratmaktan geçmektedir. Bilimsel sosyalizmi işçi sınıfına taşıyacak olanlar, eylemde, pratikte biraraya gelmenin önüne grup çıkarlarını koyarlarken, kitleleri paylaşmak için blok partileri, birlik platformlarını oluşturanlar olmayacaklardır elbette. Devrimci harekette yaşanan büyük kaçışın diğer yüzü ise, sınıfı örgütleme iddiasını kaybedenlerin, ilk önce dağılmış bulunan sosyalist güçleri toplayalım, paslanmış eski tüfeklerin pasını silelim, ondan sonra sınıfa yönelelim adı altındaki umutsuzluk teorisidir.

Türkiye toprağı devrimci süreçlerini, ihtilalci partinin potansiyel güçlerini Sovyetler Birliği'nin çöküşüne, Doğu Bloku'nun yıkılışına rağmen yaratıyor. Bu nesnel bilinci taşımayanlardan ortaya çıkan olanakların değerlendirilmesini bekleyemediğimiz gibi kapitalist sistemin güçlü anti-komünist propagandası karşısında ezilmelerine, umutsuzluğa kapılmalarına da şaşıramayız. Oysa bu bilinci taşıdığını iddia edenler, nesnel bir gerçekliği ifade eden „sosyalizmin itibar kaybetmesi"nin arkasına saklanırken, neden öteki bir nesnel gerçekliği gözden kaçırıyorlar? sorusunu sormamaz gerekiyor. Şu son bir kaç aya bakıldığında bile dünyada güçlü bir işçi sınıfı hareketi dalgasını görmek mümkündür. Arjantin'de genel grev, İspanya'da genel grev, Hindistan'da genel grev, Güney Afrika'da genel grev, Polonya'da, Fransa'da, Almanya'da büyük grevler... İşçi sınıfı her yerde kapitalizme karşı hoşnutsuzluğunu dile getiriyor. Filipinler'de, Peru'da, Güney Afrika'da, Kürdistan'da büyük halk hareketleri, silahlı devrim mücadeleleri... İran'da resmi devlet binalarına, asker ve polis karargahlarına, bankalara, devleti ve islami rejimi temsil eden herşeye saldıran, yakıp yıkan büyük kent ayaklanmaları... Eski Sovyetler Birliği'nde yaşlı, genç binlerce insan ellerinde Lenin'in, Stalin'in posterleriyle Kızıl Meydan'ı günbegün aşındırıyorlar. Arnavutluk'ta bir kağıt kulesi gibi yıkılan düzenin ardından eski Emek Partisi izleyicisi "eski düzen"in simgesi Sosyalist Parti seçimlerden birinci parti olarak çıkıyor. Polonya'da benzer süreçler yaşanıyor. vs. Bu, partilerin itibarlarından değil, yığınların "yeni düzen" kapitalizme karşı "eski düzen" sosyalizme duydukları yenilenen özlemden geliyor. Uzaklara da gitmeye gerek yok. Ülkemizde düzenin kendi sıkışmışlığına aradığı tüm çıkış yolları yeni açmazlarla bitiyor. Kurulan DYP-SHP koalisyonunun sosyal-demokrasinin kitleler nezdindeki son itibarını da yıkarak ayakta kalmaya çalışmasıyla düzen hızla kendi alternatiflerini tüketiyor. Sosyalizm iddiasını taşıyanların bu iddiayı maddi bir güce, somut ve pratik politikalara, sınıfa yönelik ısrarlı bir çalışmaya, tok ve kendine güvenli bir sese dönüştüremedikleri sürece, bunca

alternatifsizlik ortamında bile sosyalizme itibar kazandırmak mümkün değildir.

Türkiye devrimci hareketini dağıtan, ayrıştıran yalnızca dıştan esen rüzgarlar değildir. Düzen sıkıştıkça saldırıyor, saldırdıkça demokrasi borozanını üflüyor. 141-142'yi kaldıran devlet'le, SP'yi kapatan, HEP'e karşı kapatma davası yürüten devlet aynı devlettir. Bir yandan basın özgürlüğünden dem vuran öte yandan ardarda gazetecileri kontr-gerilla güçlerince katleden her kimse, emeğe saygı sözlerini paravan yaparak belediye işçilerinin grevini erteleyen de o dur. Devrimcilere karşı infazlar, gözaltında kaybolmaların, Kürdistan'daki katliamların, direnişteki, eylemdeki işçiye, emekçiye saldırıların tarihte görülmedik bir yoğunluk ve hız kazandığı bir evrede, düzenin demokratikleştirme saldırısı/ açık terör ayrılmaz politikasıyla devrimci hareketi ve toplumsal muhalefeti tasfiyeye çalıştığı bir aşamada, sol hareketinin büyük bir bölümünün kendisine birinci gündem maddesi olarak „açık parti"yi seçmesi, saldırı karşısında geri çekilmeyi değil de neyi anlatır?

Komünistlerin düzenin „demokratikleştirme saldırısı"na verebilecekleri tek anlamlı karşılık, devrimci kitle mücadelesini geliştirme ve sınıf hareketini „politikleştirme saldırısı" olacaktır. İşçi hareketine olayların seyrini ve yönünü değiştirecek müdahaleyi gerçekleştirme inancı ve kararlılığı komünistlere özgüdür. Komünistlerin tüm çabası sınıfı devrimcileştirme, onun öncü müfrezesini yaratma, ihtilalci komünist partisini inşa etmeye yöneliktir. Gün güçsüzlük, güvensizlik, umutsuzluk üzerine kurulan arayışların, birliklerin, yeni tür partilerin günü değil, bu bilinç, inanç ve pratik üzerine yükselen yürüyüşün günüdür. Dağılan, kaybolan, tasfiye olan, güçlü olanı ayrıştıracaktır. Komünistlerin bugünkü görevi bu saflaşma sürecini durdurmak değil ideolojik, politik ve pratik mücadeleleyle tam da onu hızlandırmadır.

Su DÖNMEZ

Tasfiyeci girişimlere yeni halka: DİP

Tasfiyeciliğe karşı ihtilalci sınıf partisi

28 Haziran'da gerçekleşen DİP (Devrimci İşçi Partisi) paneline yaklaşık 150-200 kadar izleyici katıldı. Konuşmacılar; Sungur Savran, Mustafa Çubuk, Saim Koç, Ertuğrul Kürkçü, Zeki Tombak, Fehmi Bayraktaroğlu idi.

Konuşmacılar, Türkiye sol hareketinin güçsüzlüğünden, sol hareketin belli bir tıkanıklık yaşadığından, solun bir sürü hareket ve çevre olarak parçalanmışlığından, bu güçsüzlüğün ve tıkanıklığın ise ancak ve ancak legal bir parti ile aşılmasının mümkün olacağından uzun uzun söz ettiler.

Bu güçsüzlüğün ve parçalanmışlığın öncelikle iç ve dış nedenlerine inip onu sorgulayacaklarına, çareyi bir legal partide aramaları ideolojik güçsüzlüğün ve iddiasızlaşmanın yansımasından başka bir şey değildi. Yayınladıkları dergilerin en fazla bin adet satıldığını söylüyorlardı. "Legal dergicilik" ekseninde süren bir faaliyetin kısırlığı bu kez de "legal particilik" ile aşılmaya çalışılıyordu. Üstelik düzen tarafından her şeyin devlet terörüyle çözülmeye çalışıldığı bir ülkede...

Legal parti konusunda çaba sarfedenler, özellikle bu tasfiyeci doğrultuda pratik adımlar attıkları ölçüde, kendi içlerinde var olan nispeten diri devrimci unsurları kaybedeceklerdir. Bunların bir kısmının proleter sosyalist kanala akacağını düşünüyorum. Tasfiyeci akımlar her ne kadar öncü işçiler ile bir kısım devrimcilerin kafasında karışıklık yaratsalar da, bu sürecin kendisi ayrışma ve saflaşmayı hızlandıracaktır. Ama bu da kuşkusuz bu alanda verilecek ideolojik mücadeleye ve politik alanda bir güç olabilmeye bağlı. Özellikle bu dönemde tasfiyeciliğe karşı verilecek ideolojik mücadelenin oldukça önemli olduğunu düşünüyorum.

Türkiye gibi proleter devrime gebe bir coğrafyada komünistlere büyük görevler düşüyor; yaptığımız işin zor ama imkansız olmadığı bilinciyle hareket etmeli, ihtilalci bir sınıf partisi yaratma yolunda daha yoğun bir enerji ortaya koymalıyız. Bunda katedeceğimiz mesafe ölçüsünde,

yani "zor" olandan kaçışın giderek arttığı ülkemizde bu zor olanı başardığımız ölçüde, bu tasfiyeci dalgadan etkilenen devrimci güçleri saflarınıza çekmemiz hiç de güç olmayacaktır. Yeter ki biz kendi ideolojik-teorik, politik-örgütsel perspektiflerimize uygun bir pratik sergileyebilelim.

*

Panelin ikinci bölümünde dinleyicilere beşer dakikalık bir konuşma süresi verildi. Komünist bir genç söz aldı ve kısaca şunları söyledi:

"Sol harekette belli bir tıkanıklığın olduğu, kurulacak legal bir partinin 'politik manevra' sağlayacağı, 'sosyalizme meşruluk kazandıracağı' söyleniyor. Oysaki varolan bu 'tıkanıklık', Türkiye'nin yakın dönem nesnel süreci ve koşulları ile birlikte sol hareketi ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan sorgulayarak aşılabilir. Türkiye'nin nesnel koşullarına uygun devrimci bir teori ve devrimci bir pratik sergileyemeyen / geliştiremeyen ve de teorinin evrenselliğini yakalayamayan bütün perspektifler tıkanmaya/yenilmeye mahkumdurlar.

"Türkiye devrimci hareketinin tarihine baktığımızda, aydınlar başta olmak üzere sol hareketin bir kesimi legal parti konusunda çaba sarfetmişler, proletaryayı devrime götürecek illegal ihtilalci bir parti konusunda ise hiç kafa yormamışlardır. Yani burjuvazinin iktidarını yıkacak, onun yerini proletaryanın iktidarını kuracak devrimci bir parti üzerinde durulmamıştır hiç. Bence, Türkiye'de devrime önderlik edecek tek parti ihtilalci illegal bir sınıf partisi olacaktır. Kurulacak bir legal parti ise olsa olsa tasfiyeciliğin ifadesi olacaktır.

"Bugün komünistler, devrimciler politik ve örgütsel olarak zayıftırlar. Fakat çeşitli kesimlerde birikmiş olan devrimci güçler hiç de azımsanamaz. Bu güçler ideolojik, politik ve örgütsel bir temelde gelişip güçlenilerek biraraya getirilebilir; devrim ve sosyalizm mücadelesinde muazzam bir gelişmeye hizmet edebilir.

"Konuşmacılardan bazıları Stalin ve Stalinizm gibi kavramlar kullanarak, sosyalizmin tarihsel sorunlarını çözümlediklerini/aştıklarını zannediyorlar. Mesele birey meselesi değildir. Tarihte bireylerin egemenliği değil, sınıfların egemenliği yaşanmıştır. Komünistler sosyalizmin tarihsel sorunlarını irdelerken yaşananların tarihsel, toplumsal ve siyasal nedenlerini ortaya koyarlar. Stalin de ancak bu temel üzerinde değerlendirilebilir.

"'80 öncesinde gelişen toplumsal hareketliliğe damgasını vuran kentin ve kırın küçükburjuvaları ve yoksulları idi. Devrimci popülist hareketler bu toplumsal zemine oturdu. İşçi sınıfı ise revizyonist-liberal kesimlere terkedildi. Kendiliğinden gelişen toplumsal hareketliliğin merkezine işçi sınıfının oturması, bu kez de devrimci demokrat hareketlerin işçi sınıfına yönelmesini getirmiştir. Yoksa bu yönelim onun perspektifinden gelmiyor. Sınıf içinde bir "güç" olunamadığı, sınıfın nispi bir durgunluğa girdiği koşullarda ise, çareyi legal partide arıyorlar. Bu yöneliş iddiasızlaşmanın ve reformculaşmanm açığa çıkışından başka bir şey değildir.

"Ertuğrul Kürkçü konuşmasında; 'Kürt ulusal hareketinin gelîştiğini, buna karşın Türkiye sosyalist hareketinin güçsüz olduğunu, bunun için de bütün güçleri biraraya getirecek bir legal partiye ihtiyaç olduğunu' söyledi. Bugün Kürt ulusal devrimci hareketi sömürgeci faşist TC'yi tek başına sarsıyorsa, parlamento ve HEP'i legal mevziler olarak kullanabiliyorsa, bu, ulusal devrimci hareketin başından itibaren illegal ihtilalci bir zemin üzerinde gelişmesinden, bir devrim partisi olmasından geliyor.

"Türkiye'nin nesnel koşullarına uygun ihtilalci-illegal bir parti yaratmak en önemli sorunumuzdur. Legal olanaklar ancak bu temel üzerinde geliştiğimiz ölçüde doğru, sağlıklı ve etkili bir biçimde kullanılabilecektir. Komünistlerin politik ve örgütsel bakımdan güçsüz olduğu, bir devrim partisinin yaratılamadığı bugünkü koşullarda legal parti ile ortaya çıkmak tasfiyeciliktir."

K. OVA
Temmuz '92

Devrimci Harekette Reformist Eğilim

EKSEN Yayıncılık

Belediye grevi üzerine değerlendirme

Sermaye cephesinden toplu kuşatma

Ankara, İstanbul, Konak ve Trabzon belediyelerinde çalışan onbinlerce belediye işçisinin grevi DYP-SHP hükümetinin aldığı "erteleme" kararı ile sona erdirildi. Grevin ertelenmesine gerekçe olarak „sokak ve caddelerde biriken çöplerin halk sağlığını tehdit edici boyutlara varması" gösterildi. Ertelemede Kürt halkının katili eski Olağanüstü Hal Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun önemli rol oynaması dikkat çekicidir. Diyarbakır'da yıllardır Kürt halkına birlikte kan kusturan Necdet Menzir gibi Gestapo örneği polis şefleri ile koordineli olarak devrimci örgütlere operasyonlar yapıp yerinde infazlar gerçekleştiren Kozakçıoğlu bu kez de işçilere ve işçilerin hak arama mücadelesine saldırdı. Hükümetle danışıklı hareket eden partileri, basın ve TV kuruluşlarını arkasına alan Kozakçıoğlu ve ekibi, günlerce kamuoyunu işçilerin grevine karşı kışkırttılar. Sokaktaki insanı, çarşı esnafını işçilere saldırttılar. Sonra da sözde halkın sağlılığına sahip çıkıp il sağlık müdürlüğüne özel olarak hazırlattığı raporu hükümete iletti. Hükümet de grevi iki aylığına erteledi. Böylece planlı oyun tamamlandı.

Kapitalistler ve işçi düşmanı yüzü iyice açığa çıkan işbaşındaki hükümet işçilerin hak arayışlarını tam bir kuşatma altına aldılar. İşçilerin aşırı ücret talebinde bulunduklarından, fazla istihdama, grevin halka karşı olduğundan işçilerin içine kışkırtıcıların karıştığına kadar her türlü yalana başvurdular. Amaç grevi haklılık zemininde göstermemek ve halka karşıymış gibi göstermekti.

Bu aşağılık kampanyaya hükümetin sosyal-demokrat kanadı ve sosyal demokrat belediye işverenleri de aynen katıldı. İşçilerin taleplerinin aşırı olduğunu en çok onlar propaganda ettiler. Başta Kartal Belediyesi olmak üzere temizlik işçilerinin kapı dışarı edilmesi anlamına gelen "taşeron" firmaları kurup işi bu firmalara yaptıran da onlardı. Bununla da yetinilmedi. Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü polisleri Kartal Belediye işçilerine saldırttı, onlarca işçinin yaralanmasına neden oldu. Bundan güç alan polis sonraki günlerde de işçilerin her türlü eylemine saldırdı, işçileri aldı, gözdağı verdi. Gerekçe her defasında „aranızda kışkırtıcılar var" şeklindeydi.

Hükümetin ve belediye işvereninin bu kampanya ile amaçladığı grevcilerle halkı yalıtmak yalnızlaştırmak, adım adım yıldırmak ve grevden soğutmaktı. Böylece onları kendi koşullarında uzlaşmaya çekmeleri daha olanaklıydı. Polis baskısıyla bunu daha da çabuklaştırmak istiyorlardı. Pek başarısız oldukları söylenemez. Nitekim sendika yöneticilerinin tutarsız ve basiretsiz tutumlarının da etkili olduğu bir süreç sonucunda, işçiler adım adım gerilediler. Giderek uzlaşmacı eğilimler - kuşkusuz geri kesimleri saran- başgösterdi, isteksizleştiler, zayıfladılar.

Hükümetin soyal-demokrat kanadı ve sosyal-demokrat belediye işverenlerinin grevden ve grevci işçilerden yana olduklarını belirtmeleri tam bir iki yüzlülük ve utanmazlık örneğiydi. Gerçekte Demirel'in Bakanlar Kurulu toplantısından çıkarken, „hükümetimiz grevi durdurma kararı aldı, hayırlı olsun" açıklamasına en çok onlar sevindiler.

Grev öncesi: Militan bir eylem süreci

İşçiler mücadeleye belli bir heyecan ve istekle, üstelik de iyi başlamışlardı. Mart ortalarında resmen başlayan toplusözleşme görüşmeleri sürecinde toplu vizite dahil bir dizi eylemlere başvurmuşlardı. Haziran ayında ise Belediye Sarayı önünde yirmibine yakın işçinin katıldığı son yılların en büyük ve en coşkulu eylemini gerçekleştirmişlerdi. Belediye işçilerine egemen olan birlik ve dayanışma ruhuydu. Ve bu toplumun diğer kesimlerini de etkiliyor, destek buluyordu. Özellikle memur statüsündeki belediye, emekçileri, işçileri açıktan desteklediler. „İşçi memur elele genel greve" şiarı ile ifade ettiler bunu.

Aynı birlik ve dayanışma ruhu sonradan da sürdü. Kağıthane Belediyesi'nde bir grup işçi işten atılınca hemen onları desteklemek için onbin civarında Anakent ve çevre belediye işçisi harekete geçti, gerçekten anlamlı bir dayanışma örneği sundu. Bu, birlik ve dayanışma ruhunun nispeten zayıf olduğu işçiler üzerinde moral bir doping etkisi yaptı. Onları da kamçılayıp daha iyimser ve istekli hale getirdi.

Kartal Belediyesi'nde işten atılmalar başlayıp, bir grup işçi açlık grevine yattığında da dayanış-

macı ruh kendini gösterdi. Binlerce işçi grevcileri ziyaret edip, desteklerini bildirdiler. Ardından işçi düşmanı Belediye Başkanı M. Ali Büklü'yü protesto için yürüyüşe geçtiler. Mücadeleci sloganlar eşliğinde başlatılan yürüyüş M. Ali Büklü'nün davetiyle gelen polis barikatı ile karşılaştı.

İşçiler polis barikatı karşısında kısa bir tereddüt geçirdiler ama sınırlı sayıda komünist ve devrimcinin müdahalesi ve „sabrımız taşıyor, barikatı aşalım" sloganını yükseltmeleri ile barikatın üzerine yürüdüler. Kıyasıya denebilecek bir çatışma çıktı. İşçiler bir ileri bir geri dövüşerek, açlık grevindeki işçilerin yanına döndüler. Kapılar kapandı, barikatlar kuruldu. Yılgınlık yoktu. „Yılgınlık yok, direniş var" sloganı da bu arada yükseldi.

Bu çatışma işçiler içinde bu düzeyde rastlanılan belki de ilk anlamlı çatışmaydı. Sadece birlik ve dayanışmayı değil, direnişçi / dövüşçü bir nitelik de taşıyordu. Etkili oldu. Semt halkının sempati ve desteğini kazandı...

Çatışmaya öncülük eden komünist ve devrimcileri almak isteyen polis işçilerin kararlı tutumu ve semt halkının çatışmayı destekleyici yöndeki tutumu nedeniyle geriledi. Kuşatmayı çözüp dağıldı... Eylem „yeni bir aşama" sayıldı. İşçiler arasında yeni bir moral unsuru oldu.

İstanbul Anakent ve çevre Belediye işçileri, Kartal işçilerine yönelik polis saldırısı karşısında duyarsız kalmadılar. Belediye Sarayı'nın önündeki meydan binlerce belediye işçisi tarafından bir kez daha işgal edildi, saldırı protesto edildi.

Komünistler yerinde bir kararla işçilerin içine yayıldılar. Çeşitli yerlerde küçük öbekler kurup mücadeleci şiarlar attılar. İşçilerle birlikte „İşçiler Elele Genel Greve" şiari yeniden haykırıldı. Polis ön saflardaki işçilere saldırıp, „içlerindeki kışkırtıcıları"almak için epey uğraştı ama başaramadı. İşçiler „içlerindeki kışkırtıcılar"a, komünistlere, devrimcilere, öncü işçilere bir kez daha sahip çıktı, onları polise kaptırmadı.

Kartal eyleminin özel anlamı: İşçilerlerin devrimcilerle eylemli buluşması

Belediye işçileri özellikle Haziran ayı ortalarında başlayıp Ağustos ortalarına kadar süren dönem boyunca bir dizi eylem gerçekleştirdiler. Ancak bu, eylemler içinde en anlamlı ve en ayırdedici olanı Kartal Belediyesinde işten atıldıkları için açlık grevine başlayan işçilere destek amacıyla gerçekleştirilen ve işçilerle arasında taşlı sopalı çatışmaya dönüşen eylemdi.

Söz konusu eylem anlamlı ve ayırdediciydi. Zira, işçiler ilk kez polisle kitlesel düzeyde ve üstelik taşlı sopalı bir çatışmaya girmişti. Keza „sabrımız taşıyor, barikatı aşalım" sloganı eşliğinde ilk kez bu eylemle barikatlar aşıldı.

Eylemi ayırdedici kılan temel etken şuydu; polisle iki kez taşlı sopalı çatışmaya dönüşen bu eyleme sınırlı sayıda da olsa bir grup komünist ve devrimci önderlik ettiler. İşçilerin daha önceki bir çok eyleminde başarılamayan bir durumdu bu. Herşey bir yana işçiler geri bilinçlerinin ve daha önemlisi sendika bürokratlarının „kavgamız ekmek kavgasıdır, politika bulaşmamalıdır. Eylemlerimizi saptırıcı girişimlere karşı uyanık olmalı ve işçi olmayanları aramıza sızdırmayalım" yollu gerici propagandalarının etkisiyle komünist ve devrimcilerin dışardan müdahalelerine kapalı duruyorlardı. Hatta yer yer içlerine almama, polisin saldırılarına karşı onlara sahiplenmeme tutumu izliyorlardı.

Bu kez tersi oldu. İşçiler bu kez komünist ve devrimcilerle omuz omuza dövüştüler. Dahası kendilerine öncülük eden komünist ve devrimcileri almaya çalışan polise „aramızda yabancı yok hepimiz işçiyiz" diyerek karşı koydular.

Komünistler bu mevzii fakat anlamlı eylemde elde edilen kazanımlara büyük değer vermelidirler. İşçiler içinde gerek „sabrımız taşıyor, barikatları aşalım" ve gerekse „yılgınlık yok direniş var" şiarlarında ifadesini bulan mücadeleci tutumun propagandasını yapmalı, bu tutumun yaygınlaşması için etkin çaba göstermelidirler. Polis ve sendika bürokratlarının komünist ve devrimcilerle işçileri birbirinden yalıtma yönlü çabalarını boşa çıkarmak, önemli bir başka noktadır.

İşçilerin mücadelenin daha da sertleşeceği önümüzdeki dönemde bu tür tutumlara fazlasıyla ihtiyaç var.

Grev: Büyük kuşatma ve sendika bürokratları

Greve tüm bu gelişmelerin ardından gidildi. İlk günler işçilerde belli bir heyecan ve istek vardı. Ne ki gün geçtikçe bunda bir düşüş gözlendi. Greve ve grevci işçilere dönük yalana dayalı propaganda ve karalama kampanyası işçileri ister istemez etkiledi.

Giderek bir yalnızlık çemberine alındılar. Kamuoyuna grevin nedenleri ve taleplerini anlatma konusunda gösterdikleri çabalar hayli zayıf kaldı. Öncü işçilerin önayak olmasıyla alttan yaptıkları baskılar sonucu sendika yöneticileri kamuoyunu aydınlatmak amacıyla açıklamalar yaptılar, ancak bu da etkili olmadı/olamıyordu. Zira sendika bürokratları çok yönlü olarak sürdürülen grev karşıtı kampanyaya aynı kapsamda yanıt verme, daha da önemlisi işçi inisiyatifini doğrudan devreye sokma konusunda isteksiz davranıyorlardı ya da dizginleyici oluyorlardı.

İşçilerin istek ve inisiyatifine tabi olduklarını belirten sözleri de içtenlikten yoksundu. İşçileri hep „bekle gör" politikasıyla oyalıyorlardı. Adeta grevin bir an önce sona erdirilmesi ya da hükümetçe ertelenmesini istiyorlardı. İşçilerdeki mücadele potansiyeli böylece gerileyecek, tepkileri dinebilecekti...

Anakent Belediyelerinin hemen tüm şubelerinde yönetimde çeşitli gruplara mensup "devrimciler" vardı. Bununla birlikte gayet çıplak bir biçimde görüldü ki onlar işgal ettikleri koltukları kaybetme korkusu yaşıyorlar. Yönetime gelmeyi adeta bir amaç olarak gören grupların mensupları olarak bu kaygıyı duymalarına şaşmamak lazım. Tutumları buna göreydi. En son „Devrimci Sendikacılar" sayılabilirlerdi, ki bu da çemberi kırmaya yetmiyordu. Tersine eninde sonunda mevcut sendikal çizgi ile uyumlu bir davranış çizgisi izlediler. Mücadeleyi sendika bürokratlarının, hükümetin, işverenin ve polisin kurduğu barikatları yıkmak üzere ileri çekme yönlü ciddi hiç bir çaba içinde olmadılar /olamıyorlar da. Sadece bu yönlü önerilere sözde olumlu yanıt vermekle sınırladılar kendilerini. Buna mecbur oldukları için böyle davrandılar. Sonuç „Devrimci sendikacılar" da grevi kararlılıkla sürdürme ve grev karşıtı kampanyayı kırma aktif çabası içinde olmadılar. İşçiler hiç değilse onlardan insiyatif ve öncülük bekliyorlardı. Yanıt vermediler. Koltuk sevdası ağır bastı.

Öncü işçilerin öneri ve çabalarıyla kimi işyerlerinde (sözgelimi Anadolu yakasında) işçilerin kararlılık, mücadele ve inisiyatifinin doğrudan ifadesi olacak olan grev komiteleri kurmak doğrultusunda bazı somut girişimler oldu. Ancak bu egemen yön olmadı. Öncü yerlerde sendika yöneticilerinin kendi atadıkları unsurlardan oluşan komiteler de kuruldu. Komiteler ve öncü işçiler sendika bürokratlarına güvenmiyorlardı. İşçi inisiyatifini devreye sokup grevi her bakımdan omuzlamaya çalışıyorlardı. Bu çabalar da yeterli olmadı. Ne burjuvazinin çok yönlü kampanyasını ne de sendika bürokrasisinin barikatını yarmada yeterli oldu. İşçilerin her türden öneri ve mücadele istekleri barikatlara çarpıp yanıtsız kaldı. İşçiler beklenen örgütlülük düzeyleri ile herşey bir yana burjuvazinin ve sosyal-demokrat belediye işverenin grev hakkında ileri sürdükleri gerçek dışı propagandayı kırıp taleplerini anlatmada dahi zayıf kaldılar. Düzen tüm kurumlarını ve kuruluşlarını harekete geçirerek grev karşıtı bir hava yarattı. Tepkileri kışkırttı. Sonunda da grevi erteledi.

Ertelemenin ardından: Bürokratlar yasak savıyorlar

Başta Şevket Yılmaz haini olmak üzere Türk-İş'li bürokratlar Belediye-İş Genel Başkanı Fuat Alan'la birlikte grevin ertelenmesi üzerine yapılan toplantıda, işçilerin tepkisinden duyulan korku ile hamasi nutuklar attılar. İşçilerin önerilerini dinlemeye, önerilerini ciddiye almaya hazır olduklarını açıkladılar. Sözde işçilerin isteklerini ifade eden bir dizi eylem kararı da aldılar. „Ankara'ya yürümek", „bir günlük genel grev", „iş yavaşlatmak" ve „partilerden istifa etmek", bu istek ve girişim önerilerinden bazılarıydı. Hiç kuşkusuz bunların hiçbirini yapmaya niyetleri yoktu sendika bürokratlarının. Zaten kabul ediyor göründükleri „Ankara yürüyüşü"nden anladıkları da bir avuç sendika bürokratı ve kendilerine yakın bazı temsilcilerden oluşan yasak savma kabilinden bir eylemdi.

İşçiler grev ertelemesine karşı anlamlı sayılabilecek bir eylem koymadılar ortaya. Ertelemenin ertesi günü İstanbul'daki tüm önemli meydanlar tam bir kuşatma altına alındı. Polis tüm giriş çıkışları kontrol altına almıştı. Kimi yerlerde toplanan işçileri adım adım izlediler, sıkıştırıp eylem yapamaz hale getirdiler. Yer yer gözaltına alınmalar oldu.

Şimdi bir bekleyiş dönemi başladı. Sendikacılar Danıştay'a başvurup sözümona yürütmeyi durdurma kararı aldırmaya çalışıyorlar. Gerçekte ise durdurma kararının çıkmasını istemiyorlar. Zira bu yeniden

grev demektir. Bundan ise yana değiller. Çalışma Bakanlığı'nın atadığı uzlaştırıcı heyetlerle anlaşma zemini arıyorlar. Yeniden grevi sürdürmeye ne takatlar, ne de niyetleri var.

İşçilere gelince; toplusözleşme görüşmelerinin başlamasıyla birlikte gözle görülen bir hareketlilik yaşadılar. İstekliydiler, kısmen kararlıydılar da. Önceki dönemlere kıyasla ileri sayılabilecek eylemler de yaptılar. Ancak her zamanki önderlik boşluğu, politik önderlik eksikliği yine bir büyük handikap olarak karşılarına çıktı. Ne sendika bürokratları, ne yeni yetme "Devrimci Sendikacılar" bu boşluğu doldurmaya uygundu. Kendilerinin oluşturdukları „grev komitesi" türü örgütlenmeler ise oldukça işlevsiz kaldı. Kimi yerlerde doğmadan öldü.

Tüm bunlar belli bir karamsarlık isteksizlik ve yorgunluk yaratıcı oldu işçiler içinde. O kadar ki grevin yeniden gündeme gelmesi durumunda ne yapacakları konusunda tam bir netliğe dahi sahip değiller işçiler. Sadece tepkililer. Bu tepkileri yeniden diri hale getirmek ve kararlı bir yeni eylemliliğe kanalize etmek için çok çaba gerekiyor. Bu görev ise başta komünistler olmak üzere öncü işçilere düşüyor. Genelde yaşanan ve özellikle geri unsurlar üzerinde açıkça etkili olan güçsüzlük ruh halini kırmak, onların etkin çabalarına bağlıdır. Yeni bir eylemlilik bu çabanın başarısı ile mümkündür.

Genelde yaşanan karamsarlığa aldırmadan bu çabaları kararlılıkla sürdürmek gerekiyor. Zira herşeye karşın günler yeni hareketliliklere gebe.

Serkan METİN

Grev hakkı fiilen gaspedildi

Belediye işçilerinin grevi 14. günün sonunda Bakanlar Kurulunun jet hızıyla almış olduğu kararla ertelendi. Bu bir erteleme bile değil, gerçekte grev hakkının fiilen gaspedilmesidir. Ertelenen şey yenisinin başlayabileceği anlamına gelir, ki bu ertelemenin yeniden başlama olasılığı hiç yok. Bu durum belediye işçilerinin şahsında yeni bir sayfanın açılmasın da beraberinde getiriyor.

Türkiye burjuvazisinin geçmişten günümüze kadar işçi sınıfının en doğal hak arama yollarına bile tahammülü yoktur. İşçiler bunu bugün günlük yaşamlarında ve ekonomik-demokratik hak arama mücadelelerinde bir kez daha görüyorlar. Daha dün tarım işçilerinin grevinin ertelenmesi, şimdi de belediye işçilerinin grevi, işte Türkiye kapitalizmin gerçek yüzü, işte burjuvazinin "demokratikleşme" aldatmacası! İşte emekten yana olduklarını söyleyenlerin gerçek sınıf kimliği. İster DYP-SHP hükümeti olsun, ister ANAP, isterse diğer düzen partileri olsun farklı hiçbir şey yapamazlar. Düzen partilerinin görevi kendi düzenine hizmet etmek ve burjuvazinin sözcülüğünü yapmaktır. Sadece bunlar değil, düzenin tüm diğer kurumları da, ordu ve polisinden mahkemelerine, TV'lerinden boyalı basınlarına kadar, emek mücadelesini, özgürlük mücadelesini, Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak ve yok etmek için hep bir ağızdan birlik ve bütünlük içinde saldırmaktadırlar.

Belediye işçilerinin grevi ve kazanımları, belediye işverenlerinden ziyade diğer işkolları ve özel kesim patronlarını da ilgilendirmekteydi. Devletin başından MESS'e, TİSK'e ve diğer sermaye kurumlarına kadar herkesin ilgi alanı durumundaydı. Belediye işverenlerine akıl hocalığını özel kesim patronları yapıyordu. Belediyenin vereceği ücretin dengeleri altüst edeceğini hatırlattılar. Sorumluluğun belediye işverenlerinde olacağını ve hükümetin belediyelere vereceği maddi yardımın engelleneceğini tehditle karışık söylediler. Bununla da yetinmeyip mevcut ücretlerin bile fazla olduğunu, 10 milyon istediklerini, çalışmadıklarını, tüm bu demagojik propagandayı günlerce işlediler.

Sermaye cephesi kamuoyu savaşında, sendikal bürokrasiyi tümüyle etkisiz duruma getirdi. Belediye grevinin bu duruma gelmesinin önemli nedenlerinden biri de mevcut sendika bürokratlardır.

Toplu iş sözleşmesinin resmi başlama tarihi 17 Şubat olmasına rağmen, Belediye-İş sendikası ve İstanbul şubeleri işçileri hazırlama konusunda ciddi bir çalışma yapmadılar. Çünkü hiç kimse greve gidileceğini tahmin etmiyordu. Bu da onların reformist konumlarından kaynaklanıyordu. Greve gidilmesi, grevin başarıyla götürülmesi, direnişin canlı tutulması konusunda hep isteksiz, ilgisiz ya da yetersiz kalan sendikacıların yüzleri bugün iyice açığa çıkmış bulunuyor. 17 Şubat'tan bu yana işçilere dönük pek çok şey de yapılabilirdi. Grev konusunda; grevde takınılacak tutum konusunda, işçilerin ve grev komitelerinin eğitimi konusunda çok şey yapılabilirdi, ama yapılmadı. Gerçekleşen tüm eylemler hep tabanının dayatmasıyla yapılan eylemlerdi.

30 Temmuz'da başlayan grev Belediye-İş için beklenmeyen bir durumdu. 14 günlük grev süresince yapılması gereken eylemler gerçekleştirilmedi. Bu da başta belediye işverenleri olmak üzere tüm gerici sermaye cephesini cesaretlendirdi. Şubelerin kendi içinde dağınıklığına, birbirinden kopuk sekter tutumlarına tanık olduk. Greve başlamadan önce Kartal Belediyesi'ndeki özelleştirmeye, „taşerona" ciddi bir direnç gösterilemedi. Ardından aynı belediyede sendikacılara ve işçilere yönelik saldırı ve tutuklamaya kararlı bir karşı koyuş yapılmadı. İşçilerin gösterdiği direnişe gerekli destek verilmedi. Yapılanlar da tabandaki devrimci potansiyelin dayatması ve zorlamasıyla yapıldı. İşçiler her türlü barikatı aşmaya hazır olmalarına rağmen, işçilerin kendi öz örgütlülüğü olmadığından ve sendikal bürokrasinin tutarsız uzlaşmacı tutumu buna eklenince, bu koşullarda belediye grevinin ertelemek hiçte zor olmadı.

Grev ertelendikten sonra göstermelik toplantı, basın açıklaması, göstermelik bir takım kararlar (bir günlük işe gelmememe, işi yavaşlatma, Ankara yürüyüşü vb.) inandırıcı değildir. Bunlar işçilerin şahsında önemli ve etkili kararlar olmasına rağmen, mevcut durumuyla sendikal bürokrasinin bunun gereklerini göğüsleyeceğini düşünmek aşırı bir iyimserlik olur. Sendikal bürokrasi işçilere hiçbir şey verememiştir. İşçiler nasıl mücadele edileceğini, hedefin kim olduğunu yeterli açıklıkta bilmiyor. Bu durumda elbetteki belediye işçilerinden etkili bir eylem beklemek gerçeğe uymaz.

Sermaye sınıfının saldırısı bugün ekonomik ve siyasal cephede belediye işçilerine yöneliktir, yarın bilmem hangi greve, hangi hak arama biçimine yönelecektir. Bu, tüm sınıfı ilgilendiren bir durumdur. İşçiler bunu kavramak, buna uygun davranmak zorundalar.

Bugün işçi sınıfı siyasal örgütlülüğünden yoksundur. Bu boşluk kendini bugün artık iyice hissettirmektedir. Temel görev sınıf eksenli, sınıfı kucaklayacak ve ona ücretli kölelik düzeninden kurtuluş mücadelesinde önderlik edecek devrimci öncü örgütlülüğü, komünist sınıf partisini yaratmaktır.

Metin ŞAHİN

EKİM İstanbul Örgütü'nün "Belediye İşçilerine!" başlıklı bildirisinden:

Siz devrimci bir sınıfın hizmet sektöründe çalışan kesimindensiniz. Her çalışan gibi insanca bir yaşam, bunu sağlayacak bir ücret sizin de hakkınız. Komünistler olarak bu mücadelede sizinleyiz. Ne var ki bu memleketin sizin durumunuzdan öte gerçekleri var: 6 milyon işsiz, hala 500-600 bin liraya çalıştırılan milyonlarca işçi var. Karlarını binlere katlayanlar, dışa akan milyarlarca liralık alınterimizin ürünü zenginlik var. "Dur ihtarına uymadı" diye kurşunlanan işitme özürlü insanlar, su dağıtırken katledilen işçiler, evinden alınarak öldürülüp cesetleri kaybedilen devrimciler var bu memlekette. Memleketin bir köşesinde özgür yaşamak istiyor diye toplu kıyımlara tutulan, tankla, panzerle, uçakla üzerine tonlarca bomba ve kurşun yağdırılarak imha edilmek istenen kardeş Kürt halkı var. Nasıl ki "bu işçi ile işler yürümüyor" denilerek sizler halkımızla karşı karşıya getirilmek isteniyorsunuz, aynı şekilde "bölücüler" denilerek Kürt ve Türk emekçiler de birbirine kırdırtılmaya çalışılıyor. Irkçı-şoven rüzgarlar estiriliyor. "Bölücü" diye köyleri basılarak talan edilen, zorla sürgüne gönderilen, kundaktaki bebesi kurşunlanan kardeş Kürt halkının yaşadıkları vb. vb.

Bunlar da gerçekdeğil mi? Bunları açıklama sorumluluğu da göstermelisiniz.

Kendi istemlerinizle sınırlı kalmak kısır bir döngüdür. Her toplusözleşme döneminde hareketleniyor, eylemlere gidiyorsunuz. Sonuçta ücretleriniz artıyor. Ama sorunlarınız ortadan kalkmıyor, durumunuz düzelmiyor. Ertesi gün yeni zamlarla yine geçinemez duruma düşüyorsunuz. Kendi iktisadi istemlerinizle sınırlı kaldığınız, toplumsal ve siyasal gelişmelere seyirci kaldığınız müddetçe bu hep böyle yaşanır. Geçmiş eylemliliklerinizden çıkan sonuç da bunu gösteriyor.

Sosyalizmin tarihsel deneyimleri

Geçmişi aşamayan geleceği kazanamaz

Sosyalizmin ve dünya komünist hareketinin tarihsel deneyimlerine ilişkin tartışmalar Türkiye solunun gündemine hayli gecikmiş olarak girdi, bu bir. Bu tartışma solun gündemine düşünülebilecek en olumsuz bir tarihsel ortamda ve bununla bağlantılı olarak son derece sağlıksız itkilerle girdi, bu iki. Sol hareket bu tartışmalara tümüyle hazırlıksız olmak bir yana, politik-örgütsel tasfiye ile birleşen bir ideolojik bunalım ve dağılma ortamında yakalandı, bu üç.

İlkinin, sosyalizmin tarihsel deneyimlerine ilişkin inceleme ve tartışmalardaki gecikmişliğin Türkiye'ye özgü bir yanı yok. İşin esasında bu gecikmişlik dünya ölçüsünde genel bir olgudur. Zira Batı'da genellikle örgütlü politik yaşamın dışında olan ya da dışına düşen aydın çevrelerce '60'lı ve '70'li yıllarda sürdürülen ve o dönem için etkisiz kalan tartışmalar dışında tutulursa, dünya ölçüsünde sol parti ve örgütlerin sosyalizmin tarihsel deneyimlerine ilişkin yaratıcı ve eleştirel bir çabadan genel olarak uzak kaldıkları görülür.

Şüphe yok ki, özellikle 20. Kongre ile birlikte gündeme gelen köklü yön değişimleri, onu izleyen dönemde sosyalist kampın ve dünya komünist hareketinin uğradığı iç bölünmeler ve çatışmalar, bu temel üzerinde farklılaşan evrimler, bozulma ve yozlaşma süreçlerinin görmezlikten gelinemez boyutları, dikkatleri erken bir tarihte sosyalizmin ve dünya komünist hareketinin geçmişine kaçınılmaz olarak yöneltmiş bulunuyordu. Ne var ki, bölünmenin kendisi uluslararası sol hareket içinde hızlı bir biçimde bir yeniden odaklaşmayla sonuçlandı ve, bu odakların sosyalizmin tarihine ilişkin kalıplaşmış yorumları, bu odaklar etrafında saflaşan parti ve örgütlerce benimsendiği andan itibaren, her türlü yaratıcı ve ilerletici eleştirel teorik çabanın yolu da kendiliğinden kesilmiş oldu.

Genele egemen bu davranış biçimi '80 öncesi Türkiye solunda özellikle belirgindi. Fakat genel bir eğilimi yansıtıyor olmasının ötesinde, Türkiye sol hareketinin bu davranış biçimi, kendine özgü tarihsel şekillenişi ve içinde etkinlik gösterdiği toplumsal ortamla da yakından ilişkiliydi.

'60'lardaki toplumsal hareketliliğin dolaysız bir ürünü olan Türkiye sol hareketi, '70'lerdeki yeni devrimci yükseliş içinde kendini yeniden bulunca ve hem sürüklemeye çalıştığı hem içinde sürüklendiği mücadeleninin stratejik ve taktik sorunlarına ilişkin kendine özgü bir "teorik açıklığa" kavuşunca, bundan ötesine özel bir ilgi duymak için fazla bir neden göremedi. Kendinden fazlasıyla hoşnuttu ve devrimci yükselişin beslediği kolay devrim hayalleriyle fazlasıyla sarhoştu. Görünüşe bakılırsa geçmişten çok geleceğe bakıyor, onun sorunlarıyla ilgileniyordu.

12 Eylül'ü izleyen kolay yenilgi ve dağılma gerçek bir hayal kırıklığı oldu. Hayaller silinince gerçeklerin ezici ağırlığı solun omuzlarına çöktü. Kendinden fazlasıyla memnun oluş zıddını doğurdu; inançsızlık ve güvensizlik yaygın ve kuvvetli bir ruh haline dönüştü. İşte tam böyle bir ortamda, devrimci hareket içinde gözler gelecekten geçmişe dönmeye başladı. Hem Türkiye solunun yakın geçmişine hem uluslararası komünist hareketin uzak geçmişine, özellikle de Sovyet tarihine...

Solda kolay yenilgi, politik-örgütsel tasfiye ile birleşen bir ideolojik bunalım demekti. Kendi yakın tarihinin bile ilerletici bir değerlendirme ve eleştirisini yapacak ideolojik araçlardan yoksun olan sol hareket, Sovyet tarihine baktığı ölçüde bunun altında yalnızca ezilebilirdi. Bunu deneyenlerin istisnasız akibeti bu oldu. Solun bazı kesimleri Troçkizmin birikmiş hazır eleştirilerini basitçe devralmayı soruna ilişkin bir kolaylık saydılar. Fakat bu kolaycı eğilim, Troçkizme bu tür geçişlerdeki evrensel eğilime uygun olarak, yalnızca liberalizme kolay ve hızlı bir geçiş işlevi görebilirdi, öyle oldu.

Bu henüz sürecin ilk evresiydi ve '80'lerin ortalarına doğru dikkatlerin içe yönelmesiyle hız kesiyordu ki, bu kez Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da yaşanmakta olan yeni süreçlerin nesnel baskısı etkisini gitgide kuvvetli bir biçimde göstermeye başladı. Bilindiği gibi, bu süreçlere Sovyet tarihine ilişkin olarak bizzat Sovyetler

Birliği'nden esen güçlü bir gerici liberal ideolojik cereyan eşlik ediyordu. Bunun Türkiye soluna etkisi 12 Eylül yenilgisini izleyen yeni bir kan kaybı olarak yaşandı. Troçkizm bir süre için moda oldu ve liberal sol güç kazandı. Olaylar Doğu Avrupa'nın çöküşü ve Sovyet sisteminin dağılışına varınca, artık resmen gündeme alıp almamaktan bağımsız olarak, sosyalizmin ve dünya komünist hareketinin bütün bir tarihsel geçmişine ilişkin sorunlar tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de fiilen ve tüm ağırlığı ile solun gündemine oturdu. Solun SBKP revizyonizmine göbekten bağlı geleneksel reformist kanadı gelişmelerin altında ezildi ve hızlı bir biçimde sahneden çekildi. Devrimci demokrasinin değişik kesimlerinden oluşan ve 12 Eylül sonrasında reformizme doğru hayli kan kaybeden geleneksel devrimci hareket ise, tam bu evrede, örgütsel toparlanış çabası ile ideolojik bunalımı içiçe yaşamaktaydı. Temel sorunlardaki zayıflığın yarattığı bunaltıcı etkiyi gündelik politikaya ilişkin etkinliklerle bir ölçüde sınırlamaya çalışıyordu. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da yaşanan olayların ezici ağırlığı altında örgütsel toparlanmaya ilişkin cılız çabalar zaafa uğradı. İdeolojik belirsizlik ve bunalım ise tam bir karmaşaya dönüştü. (Tam da bu dönemde geleneksel devrimci hareketi saran legalizm ve tasfiyecilik cereyanı kesinlikle bir rastlantı değildir.)

Doğu Avrupa'daki çöküş zincirinin nihayet Arnavutluk halkasıyla kapanmasının Türkiye solu için birbiriyle bağlantılı ikili bir anlamı vardı. İlkin bu sosyalizmin tarihsel sorunlarına ilişkin olarak solun şu veya bu kesiminde uzun yıllardır gözü kapalı bir biçimde savunulagelmiş tüm eski kalıplaşmış kuru ve dogmatik düşüncelerin yıkılışı demekti. İlkiyle bağlantılı ve ikinci olarak, bu aynı tarihle ilgili gerçek sorunların ve bu sorunlara ilişkin sayısız soru işaretinin solun tüm kesimlerinin zihnine bütün bir ağırlığı ile çökmesi demekti.

Bu tüm solu ister istemez sosyalizmin tarihine yöneltti. Bir çok kesimde henüz açık tartışmalara dönüşmemiş olsa da gerçekte durum tam da budur. Soru ise şudur: Sol bu ilgiyi ne ölçüde ilerletici bir teorik çabaya dönüştürebilecektir?

'89 çöküşüne kadar sosyalizmin tarihine ilişkin tartışmalar genelikle 12 Eylül yenilgisinden en çok etkilenmiş ve dünya ölçüsündeki yeni liberal cereyana kapılmış grup ve çevrelerce sürdürülmüştü. Tümüyle olumsuz itkilerle ve tümüyle sağlıksız bir biçimde. Devrimcilikte tutunmaya çalışan grup ve çevrelerin bu tartışmalara tepkisi ise, ya suskunlukla karşılamak olmuş ya da eski kalıpları tekrarlama kısırlığının ötesine geçememişti. Bu tartışmalara erken bir tarihte ve tümüyle olumsuz itkilerle başlayanlar bu tartışmalar içinde kendilerini tükettiler. Ötekilerin ise artık ne soruna görünürde bir ilgisizliği sürdürmeleri olanaklıdır ve ne de ona ilişkin eski kalıpları yinelemeleri. (Böyle girişimler hala da olmakla birlikte bu ciddiyetsizlik örneği olmanın ötesinde bir anlam ifade etmemektedir.)

Erken sayılabilecek bir tarihte, '89 çöküşünün henüz öncesinde, EKİM, kendini değerlendiremeyen, kendi yakın geçmişinin ileriye dönük bir eleştirisini yapamayan bir devrimci hareketin dünya komünist hareketinin tarihsel geçmişine ilişkin ilerletici bir değerlendirme ve eleştiri olanağından tümüyle yoksun kalacağını önemle vurguluyordu. Zira, Türkiye sol hareketinin yakın geçmişteki ideolojik-politik ve örgütsel şekillenişini, hareketin kendi tarihsel-toplumsal ortamıyla kopmaz bağ içinde değerlendirip eleştirerek bu geçmişi aşmak çabası, bize, sosyalizmin tarihsel deneyimini, dünya komünist hareketinin geçmişini sağlıklı bir değerlendirmeye tabi tutacak teorik, politik ve moral güç ve olanakları da sağlayacaktı. Zaman bu uyarının anlamını şimdilerde daha açık ve anlaşılır hale getirmiştir. Kendilerini şekillendiren iç tarihsel süreci bir ölçüde olsun anlamadan, dünya komünist hareketinin tarihini eleştirmeye kalkanlar tümüyle geriye, liberalizmin ideolojik platformuna düştüler.

Bu işe henüz başlamamış bulunan fakat bu zorunluluktan da kaçamayacak olanlar ise, halihazırda elleri böğürlerinde bekliyorlar. Buna zorlandıkları ya da kendilerini zorunlu hissettikleri ölçüde ise yalnızca eski kalıpları yineliyorlar. Eski güveni yitirmiş olmalarının yolaçtığı iç gerilim, bu yinelemelere alışılmadık bir hırçınlık ve küfür tonu kazandırıyor. Ama boşuna, "Troçkizm sopası" artık en geri ve ilkel öğeler üzerinde bile etkisini yitirmektedir.

Bilimsel bir içerikten yoksun donmuş kalıpları parçalayarak, zengin deneyimlerle dolu tarihsel geçmişin (hem ulusal hem evrensel) eleştirici bir tarihsel ve teorik değerlendirmesini yapamayan bir hareketin geleceği kazanma şansı yoktur. Böyleleri aşılamayan geçmişin akibetiyle yüzyüze kalacaktır

H. FIRAT

TDKP MK Arnavutluk'u değerlendiriyor!

"Bilge AEP"in göremediği

Soru: Yakın zamana kadar dünyanın tek sosyalist ülkesi olarak değerlendirdiğiniz Arnavutluk'ta da tam bir kaos, buhran ve çöküntü sürecine girildi. Bu şimdiye kadar yaptığınız açıklamalarla ne ölçüde bağdaşıyor?

Yanıt: Arnavutluk'u yakın zamana kadar dünyanın tek sosyalist ülkesi olarak değerlendirdiğimiz ve son yıllarda orada da tam bir kaos, buhran ve çöküntü sürecine girildiği, sosyalizmin tasfiye edildiği doğru. Arnavutluk'taki buhran, kaos ve çöküntünün diğer eski sosyalist ülkelerdeki gibi, sosyalizmin yıkılarak, kapitalist restorasyondan uzun yıllar sonra gündeme gelmediği de bir başka gerçek. 1950'li yılların sonlarından yakın zamana kadar dünyanın tek sosyalist ülkesi olan Arnavutluk'ta sosyalizmin yıkılması ile tam bir çöküntünün ve buhranın yaşanması birbirine denk düşüyor. Hatta sosyalizmin yıkılmasından önce Arnavutluk'un ciddi ekonomik sorunlarla karşı karşıya olduğu da bir gerçek. Ancak bu durum kapitalizmin sosyalizme üstünlüğünü kanıtlamadığı gibi, devrimin zaferinden önce Avrupa'nın en geri ve en küçük ülkesi olan bu ülkenin, yakın zamana kadar istikrarlı bir gelişme göstermekten de öte tek başına proletaryanın ve sosyalizmin bayrağını onurluca taşıması sosyalizmin üstünlüğünü gösteriyor. Sosyalizmin kapitalizmden üstünlüğü kabul edildiği halde sosyalist Arnavutluk'un ciddi sorunlarla nasıl karşı karşıya kaldığı ve sosyalizmin nasıl yıkıldığı sorusu yerine, küçük, üstelik de Avrupa'nın en geri ülkesinin emperyalist kuşatma altında ve kayda değer uluslararası bir destek almaksızın, sosyalizmin tarihinin en ağır yenilgisini almasının hemen ardından 30 yıla yakın bir süre nasıl direndiği ve ayakta kaldığı sorusuna yanıt arandığında Arnavutluk'ta yaşananların yaptığımız açıklamalarla çelişmediği görülecek ve gerçek durum kavranacaktır.

Arnavutluk'ta sosyalizmin yıkılması ve son yıllarda yaşanan süreç, Sovyetler Birliği ve diğer eski sosyalist ülkelerde yaşanan süreçlerle birbirine benzetilemez. Benzetme, gerçeklerden uzaklaşmak anlamına gelecektir.

Küçük bir sosyalist ülke olarak Arnavutluk, 1960'lı yıllardan 1980'li yılların ortalarına kadar süren iki süper devlet ve eski emperyalist blok arasındaki çatışmanın yolaçtığı olanakları doğru değerlendirerek küçük bir ülke olmasına karşın, sosyalist inşa ve gelişme yolunda yürümeyi başardı. 1980'li yılların ortalarında Gorbaçovcu revizyonist burjuvaziyle batılı kapitalist burjuvazinin, proletaryaya, halklara, devrimin tarihsel kazanımlarına ve sosyalizme karşı açık antlaşma ve ittifaka girmeleri ve ardından Sovyetler Birliği'nin başını çektiği emperyalist blokta yaşanan çöküntü, dünyadaki durumun değişiklikler geçirmesine yolaçtığı gibi, Arnavutluk açısından da durumu büyük ölçüde değiştirdi. Dünyadaki koşullar Arnavutluk'u birleşik emperyalist abluka, kuşatma, tecrit ve saldırı cephesiyle karşı karşıya getirmişti. Ayrıca, 1950'li yılların ikinci yarısında sosyalizmin, proletaryanın ve halkların devrimci hareketinin aldığı yenilginin bütün yıkıcı sonuçlarının dünya çapında ve en son sınırına kadar derinleştiği bir dönem yaşanıyordu.

1980'li yılların ikinci yarısında iki emperyalist blokun gerici-birleşik kampanyasının yarattığı koşullarda, küçük bir ülke olan Arnavutluk'taki proletarya diktatörlüğü, çizgisini, gelişmesini ve yaşantısını bir önceki dönemdeki gibi sürdüremezdi. Çünkü sosyalist Arnavutluk'un güvenliği, iç yaşantısındaki ve dış ilişkilerindeki istikrarı doğrudan tehdit altına düşmüştü. Sosyalist Arnavutluk, sosyalist inşa sürecinin geçici olarak yavaşlaması pahasına, sosyalizmi ve proletarya diktatörlüğünü koruma, proletarya, halk ve gençliği yeni koşullarda yeniden kazanma taktiği ve tutumuna dönmek zorundaydı. Bu taktik ve tutum, bir önceki taktik ve tutumuna göre, kendine özgü özellikleri olan bir tür "geri çekilme" tutumu ve taktiği olacaktı. Sosyalist ekonominin ve sosyalist yaşantının inşasındaki geçici geri çekilme, proletarya diktatörlüğü kurumlarının ve partinin, proletarya, halk ve gençlik kitlelerinin en geniş tabakalarıyla yeni bir kaynaşmasını, sosyalizmin ve Marksizm-Leninizmin temel ilkeleri üzerine teorik, politik ve toplumsal eğitim ve

örgütlenmesinin yeni bir atılımını ve Arnavutluk halkı ve ulusunun emperyalizme karşı direnişinde yeni bir platformun açılmasını öngören bir çizgi ve mücadeleyle birleşmek zorundaydı. Aksi takdirde, küçük sosyalist Arnavutluk'un emperyalist-revizyonist saldırı karşısında direnmesi olanaksız olurdu.

1980'li yılların ikinci yarısında dünyada oluşmuş olan koşullarda, Sosyalist Arnavutluk'un ayakta kalması zordu, ama olanaksız değildi. Ama, sosyalist Arnavutluk ve AEP uzun süre, dünyada meydana gelen değişiklikleri anlamadı. Bu değişikliklerin Arnavutluk'taki ekonomik, politik ve toplumsal yaşantıyı etkilediği açığa çıktığında ise, küçük burjuva tabakaların ve öğrenci gençliğin bir bölümünü emperyalizm kazanmıştı. Arnavutluk ve AEP yönetimi bu vahim durumdan devrimci sonuçlar çıkarma ve ve sözünü ettiğimiz devrimci tutuma başvurma yeteneği gösteremedi. Tam aksine paniğe kapıldı, içteki gerici ayaklanmalara, emperyalist baskı ve tehdite boyun eğen oportünist bir tutuma yöneldi. Böyle bir yöneliş kuşkusuz, sosyalizmin yıkılışı yoluna girmekti. Bu süreç devlet ve parti yönetimine hakim olan oportünizm sayesinde, devrimci güçleri silahsızlandırdı ve hızla atılan adımlarla sonuca vardı.

Emperyalist baskı ve tehdite, gericiliğe boyun egen oportünizme yöneliş ve sosyalizmin ve proletarya diktatörlüğünün tasfiyesi, karşı karşıya olunan sorunları çözmediği gibi, daha da ağırlaştırdı ve tam bir çöküntü, kaos ve buhran sürecine girilmesine yolaçtı. Sosyalizmden sapmanın sonuçları da işte bunlar oldu.

Özgürlük Dünyası'nın 45. sayısında yayınlanan "TDKP Röportajı: Dünyada Durum ve Sosyalizmin Olanakları" başlığını taşıyan yazıdan alınmıştır. (Temmuz '92, s.72-73)

Kissenger formülü üzerine...

(Baştarafı s.35'de)

öneriler, örneğin GAP kanalında Kürtçe yayın, Kürtçe eğitim-öğrenim olanakları tanınması gibi bütün uygar toplumların kabul edebileceği asgari demokratik uygulamalar... hükümetin umursamazlık duvarına çarpıp durmuşlardır.

"Şımak, ders olmalıdır. **Kürt meselesi sadece şiddete başvurularak çözülemez.** Devlet, vatandaşlarının bir bölümünün terörle göbek bağını kesmek için, onların 'vatandaşlık hakları'nı kabul eden uygulamalara geçmelidir. Yani onların **'farklı etnik kimlikleri'**ni ve bundan doğan **'etnik hakları'**nı...

" **'Tabusuz bir Türkiye'** ve Kürtlerin, hiç değilse, **"'kültürel özerklik'** sahibi olabilecekleri bir Türkiye."

Mehmet Ali Birand *(Sabah):*

Böyle giderse bir gün PKK ile masaya oturmak zorunda kalabiliriz

"PKK başlarda gençleri bazen zorla, bazen korkutarak kendi saflarında savaştırmıştı. Ancak bu dönem geride kaldı. Şimdi hem sayı hem de silah yönünden boyutları büyüyor.

"Olayların genişleme şekli, PKK'nın halk arasındaki desteğini her yıl biraz daha arttırdığını gösteriyor.

"Bizim elimizde iki caydırıcı unsur var. Biri güvenlik önlemleri... Diğeri, Kürt sorunu ile ilgili reformlar... Bizim asıl üstünde durmak istediğimiz nokta, Kürt sorunu ile direkt ilişkili reformlar. İşte **asıl gecikme** bu konuda. Aylardır, hem kendi kamuoyumuzu, hem dünya kamuoyunu büyük bir beklentiye soktuk. Anayasa ve yasalar değişecek, yöre halkına rahat nefes aldıracaktı. Oysa ne bir ses ne bir nefes.

"TC Devleti bu aşamada PKK ile masaya oturamaz. Ancak dikkatli olalım. Eğer yukarıda sözünü ettiğimiz mekanizmaları kuramaz, gerekli reformları yapamaz ve halkı yanımıza çekemezsek günün birinde PKK ile diyaloğa mecbur kalabiliriz."

Uğur Mumcu *(Cumhuriyet):*

"Kürtlere kültürel kimliklerini geliştirmek için gerekli olan bütün hak ve özgürlükler verilmelidir. Bu da altında imzamız bulunan 'Paris Şartı'nın bir gereğidir. AGİK sürecinde Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin başka türlü davranması da olanaksızdır. Bu yüzyılda, bu tür hakların yasaklanmasıyla hiç bir sorun çözülemez."

„Pişmanlık duyacağım hiç bir düşünceyi benimsemedim“

Giordano Bruno, 17 Şubat 1600 günü yakılmak üzere, odun yığınlarından tutuşturulan ateşe doğru götürülürken, işkenceden çok kan kaybetmişti. İşkence Bruno'nun bedenini zayıflatmış, yüzü solgundu. Etleri bazı yerlerden yırtılmış, parçalar halinde sarkıyordu. Eklemleri tekerlek işkencesinden parçalanmıştı. Ama başı dik, kendine son derece güvenliydi. Alevlere doğru götürüldüğünde öpmesi için İsa'nın çarmıhtaki yontusu tutuldu. İşkenceyle boyun eğdirilemeyen Bruno'nun ölüm karşısında titreyeceğini umuyorlardı cellatlar. Ama o, küçümseyen bir bakışla kafasını çevirdi.

Romalıların toplandığı Çiçek Meydanı'nda alevler Bruno'nun bedenini sardı. Papazlar pür dikkat kesilmişti. Bruno hiç olmazsa bu son dakikada pişman olup fikirlerinden döner miydi? Umutları boşunaydı. Bruno ideallerini yüksekte tutmuş, vücudu yanmasına rağmen düşmanlarını ezmişti.

Ve insanlık Bruno'nun mahkemede söylediği sözleri yüzyıllar boyu unutmayacaktı: „Siz karar verirken korkuyorsunuz, ama ben kararınızı dinlerken korkmuyorum... Ben de yaşamı seviyorum. Ama inançlarım bunun üzerindedir.“

Bruno simgeleşti; zalimin zulümle eğdiremediği başların simgesi oldu.

Bruno en korkunç işkencelerden geçirildi. Ama o, inancını bedenine yaydı. Bedenine vurulan her kırbaç Bruno'nun inancına çarparak sahibine döndü. Düşmanları küçüldükçe küçüldü. Ve sonuçta tarih onları gerçek yerlerine, çöplüğe attı.

Bruno ise insanlık alemi için hep parıldayan bir ışık oldu. Adına yapılmış bir anıtı, sarayı ya da kilisesi yoktu. Ama Brunolar yiğitliği, boyun eğmezliği ve ideallerini yüksekte tutma özelliğiyle dillerden hiç düşmedi.

Spartaküs, Bedrettin, Pir Sultan; hepsi kendi dönemlerinin Brunoları'ydı. Ve ölümlerinden bu yana hep eşitlik, özgürlük, kardeşlik mücadelesinde başını dik tutanların ilham kaynağı oldular. Hızır Paşa, kendisinden „af dilerse“ Pir Sultan'ı affedeceğini söyledi. Pir Sultan'ın cevabı hazırdı. „Yürü bre Hızır Paşa/ Senin de çarkın kırılır. Güvendiğin padişahsa/ O da bir gün devrilir.“ Derebeylerin çarkı kırıldı, güvendikleri padişahlık devrildi. Hızır Paşalar insanlık tarihinin yüz karası oldular, ama „Pir Sultan Abdal ölür, dirilir...“

1970'ler ve sonrası... Türkiye denilen coğrafyada yeni Brunolar, Pir Sultanlar çıktı. *„Esasen biz komünistler düşüncelerimizi gizlemeye gerek görmeyiz. Ama yaptıklarımızla ilgili söylenecek hiç bir şeyim yoktur“* sözleriyle Diyarbakır işkencehanelerinde işkencecilere meydan okudu İbrahim Kaypakkaya.'71 hareketinin çağdaş Bruno'su İbrahimdi. İşkencecilerin „öldürürüz“ tehditlerine aldırmaksızın yoldaşlarına şu mesajı iletiyordu; *„Arkadaşlar... Devrim Nevski'nin düzdüz kulvarına benzemez... Elbette kayıplarımız olacaktır... Kadroları en kısa zamanda ve en iyi şekilde silahlandırın. Daha sıkı, daha sağlam, daha kararlı bir savaş..“*

Faşist canilerin İbrahim'i katli para etmedi. İbrahim'in düştüğü topraktan yeni ve daha gür filizler çıktı. Edgeler, Canlar, Öktülmüşler ve daha niceleri. Hepsi de işkencecilere diz çökerttiler. Ve cellatlarla efendileri rüyalarında sayıkladılar: „Tanrım, nasıl iştir bu/ öldürüldükçe çoğalıyor bunlar...“

* * *

İşkence tarihsel ömrünü doldurmuş bulunan, fakat buna rağmen egemenliğini sürdürmek isteyen sınıfların başvurduğu en iğrenç yöntemlerden biridir. Çağımızda bu zulüm yönteminin uygulayıcısı burjuvazidir.

Burjuva gericiliği işkenceyle iki tür sonuca ulaşmaya çalışmıştır genellikle.

Birincisi; fiziki şiddetle komünistlerin ve devrimcilerin kendilerine olan güvenini kırarak inançlarından uzaklaştırmak. İnanç ve ideallerine ihanet ettirmek. Böylelikle devrimcileri kendi kişiliklerinden uzaklaştırarak korkak ve silik bireyler haline getirmek. İşkence korkusuyla insanları devrim ve sosyalizm davasından uzak tutmak.

İkincisi ve daha da önemlisi; işkence yoluyla devrimcilerden örgütsel bilgiler alarak, devrimci örgütleri tasfiye etmek.

İşkenceci ve devrimci.... Bu iki farklı dünyanın temsilcileri işkence tezgahlarında karşı karşıyadır. Bu mevzi bir savaştır. İşkenceci, işkence yoluyla tarihsel ilerleyişi durdurabileceğine ina-

nır. Devrimciyi teslim almaya çalışır.

Bir devrimci için ise çok şey söylenebilir. Devrimciliği bir yaşam biçimine dönüştürmek; köhnemiş ve kokusu insanın burun direklerini kıran kapitalist düzenden koparak, düzen karşıtı ve her bakımdan devrimci bir yaşam sürdürmek... İnsanlığın özgür ve mutlu geleceği için herşeyini feda etmek... Tarihin akışının hiç bir güç tarafından engellenemeyeceğini bilmek ve bu inançla davaya tüm benliğiyle sarılmak vb... Ama bir devrimciden en çok da, düşmanına düşman gibi davranması beklenir. Anlaşılacağı üzere bu düşmanlık kişisel bir husumet değil, toplumumuzda işçi sınıfının sömürücülere ve uşaklarına duyduğu bir düşmanlık, demek oluyor ki bir sınıf kinidir.

Bir devrimci, pırıl pırıl parlayan bir geleceğin savaşçısı olduğunu unutmaz. İşkencenin bedenine verdiği acılar, inanç ve ideallerinin parıltısına çarparak kaybolur. Çünkü bir devrimci bilir ki fiziki acılar ve yaralar bir dönem sonra kaybolur. Ama onuru yaralanan, idealleri zedelenen biri ömür boyu insani ve devrimci değerler karşısında ezilir, acı ve ızdırap çeker. Aşağılık insan müsveddelerinden başka bir şey olmayan işkenceciler karşısında küçülmek, bir devrimci için ölümden de bin beterdir.

Zavallı yaratıkların uyguladığı işkenceler altında bir devrimci yalnız değildir. Geleceğin sahibi insanlığın bir bireyi olarak davasını savunur. Düşmanına düşmanca davranır. Bilgi vermek aklından geçmez. Bunu ihanet ve aşağılanma kabul eder. Düşmanın işine yarayabilecek her bilgi kırıntısını kıskançlıkla gizler. Sorular karşısında inançlarını ve ideallerini haykırır.Kapitalizmin nasıl da çürüdüğünü, burjuvalar ve uşaklarının yaklaşan sonlarını gördükçe suya batırılmış it gibi nasıl da titrediklerini yüzlerine vurur. Zavallı yaratıklar olarak işkencecileri aşağılar ve horlar. Onlara tiksintiyle bakar. Fiziki tüm tahribata rağmen kazananın kendi davası olacağına olan inancını açıklar. Bir de, düşmanın birgün mutlaka hesap vermek zorunda kalacağını eklemeyi unutmaz.

Devrimci polisin sorularına cevap vermek zorunda hissetmez kendini. Suçlu muamelesi yapılmasını kabullenmez. İnanç ve ideallerini gizlemeyi gerekli görmez. Ama örgütsel ilişkilerini asla açıklamaz.

Burjuva düzenin köpekleri devrimcilere soru soramazlar! Suçlular haklılıkları yargılayamaz! Erdemli bir devrimci buna izin vermez.

Tunç SERDAR

Faşizmin infaz tehditi ve devrimci tavır

Mücadele dergisinin 4. sayısından
(25 Temmuz '92, Başyazı) kısaltılarak alınmıştır.

Devrimci bir örgüt, kahramanlığı, direnme ruhunu sıradanlaştırmak, hemen her üye ve taraftarını böyle bir geleneğin doğal sürdürücüsü haline getirmek göreviyle karşı karşıyayken, oligarşinin politikalarının temelini böyle bir geleneği kökünden kurutmak, yaygınlaşmadan „istisna" konumuna hapsetmek oluşturur. Devrimci bir örgütün faşizmin saldırıları karşısında kahramanlıklar, direniş destanlarıyla örülmüş geleneğinin temelinde bilimsel bir ideoloji, haklılık inancı, halka ve örgütüne, yoldaşlarına, kısaca insana güven vardır.

Faşizmin bu somut uygulamalarına son dönemlerde şu veya bu nedenlerle sağ olarak „ele geçirilen" insanlara dayattıkları tercihlerde tanık olmaktayız.Yakalanan belirli kişiler artık şube veya karakola götürülmeden, işkence tezgahına yatırılmadan önce, ıssız bir yere götürülerek „infaz"la tehdit edilmekte, sağına soluna kurşun sıkılarak ya ihanet ya ölüm tercihi dayatılmaktadır.

90 gün, 45 gün, 1 ay, 15 gün... Hiç biri yetmedi (ve bugün gözaltı süresinin 8 güne indirilmesiyle ilgili sonuçsuz girişimler karşısında bile feryat etmeleri bu yüzdendir.). Direnme geleneği, en uzun süreleri, en vahşi işkenceleri, itirafçılık yasası gibi ihaneti özendirici yasaları ezip geçerek bugünler geldi ve „ifade vermeme" tavrı devrimci hareket elemanlarının ayrılmaz bir özelliği oldu. Bu geleneği işkence süresini uzatmakla vb. ile yok edemeyeceklerini onlar da biliyor. Bu yüzden yeni uygulamalar, yeni yöntemlere ihtiyaç duyuyorlar ve „ya ihanet ya ölüm" dayatması bu noktada ortaya çıkıyor. İflas etmiş bir düzenin devrimci gelişim

karşısında sarıldığı son umuttur bu ve bundan öncekiler gibi iflas etmek zorundadır, ettirilecektir.

Bu faşizmin insanlık dışı politikalarından biridir ve karşısında devrimcilerin direnişlerin bulacaktır. Karşı devrimin her politikasının karşısına insanlığı, geleceği, kurtuluşu temsil eden ve onu canlandıran bir politika ile çıkan devrimcilerin bu konuda söyleyecekleri yeni bir şey yoktur. Çünkü söylenecekler yıllar öncesinden söylenmiş ve bugünde dağda, kırda, kentte, okulda, fabrikada, işyerlerinde tekrar edilmektedir. Bu direniştir.

Böylesine güçlü geleneklere sahip devrimciler, faşizmin infaz tehditi karşısında ihaneti seçmezler ve oligarşinin bu politikası da devrimci direnişlerle boşa çıkarılacaktır. Bu politika boşa çıkarılacaktır, çünkü bu sınıflar mücadelesinin bugün zorunlu bir görevi haline gelmiştir. Bu politika boşa çıkarılacaktır, çünkü bu politikanın sonuç aldığı her örnek faşizmin başarısı demektir, bu politikada ısrar etmesi demektir. Her başarılı infaz tehditi bir sonrakini getirecek ve bu giderek yerleşecektir. Bu politikayı boşa çıkarmak, işlevsiz hale getirmek için tek bir strateji, tek bir taktik vardır, o da her koşulda direniş bayrağını yüksekte tutmaktır. Bu her şeyden önce devrimci kişilikle ilgili bir olgudur. Kişinin karakteri, devrimciliğe bakışı, mücadeleyi içselleştirip içselleştiremediği, ahlakı, düşmana karşı duyduğu kin ve öfkenin derecesi, halkına ve yoldaşlarına karşı beslediği saygı ve sevginin derecesi, samimiyeti vb. özellikler burada tek belirleyicidir. Direnmenin bir ruh hali biçimine dönüşmesi, ancak bu özelliklere sahip olunmakla mümkündür. Yani kişilik unsuru burada en önemli olgudur.

Ölmemek için yoldaşlarının ölümüne neden olan, onları düşmanın katillerine teslim eden, katledilmelerine sebep olan kişilik devrimci bir kişilik değildir; dahası insani özelliklerini kaybetmiş bir kişiliktir. Bu, halkına, örgütüne, yoldaşlarına, geleneklerine, hatta eşine, ailesine, herkese ihanet etmiş ve yeni ihanetler yapabilecek bir kişiliktir.

İhanetin bunlara kazandırdığı tek bir yaşam biçimi vardır ve bu da bir sürüngenin bile kabul edemeyeceği bir yaşamdır. Yoldaşlarının kanı pahasına halkının geleceği pahasına hayatta kalabilmişler, ama bu „hayatları" artık bir hayvanınki kadar bile huzurlu değildir. Çünkü beyni vardır, hafızası vardır. O ne yaparsa yapsın bu beyni, hafızasının yükünden kurtulamayacaktır. Düşünmek, hatırlamak, ilgilenmek zorundadır. Hiçbir koşulda toplumun maddi manevi sorunlarından kendini soyutlayamayacaktır. Ama artık değiştirici dönüştürücü, devrimci bir beyin değil ihanet etmiş ve düzenle bütünleşmiş bir beyin vardır. Her gelişmenin bu beyinde yaratacağı korkudur, tedirginliktir (vicdan vb. den söz edemiyoruz, çünkü onlar daha baştan satılmıştır.), kaçıştır. Her yerden ve herkesten kaçmak kaderleri olacaktır.(...) İşte ihanet böylesine bunalımlarla kıvranan manevi yönü tükenmiş insana ait herşeyden kopmuş kimliksiz, kültürsüz, ailesiz, arkadaşsız hatta vatansız bir kişilik ortaya çıkarır. Ve böyle bir kişiliğin değil bir devrimciye, geleneklerinden, kişiliğinden kopmamış sıradan bir insana bile kabul ettirilmesi mümkün değildir. İnsanlık onuru, tüm işkenceleri, zulüm politikalarını yendiği gibi, bu ihanet politikalarını da yenilgiye uğratacaktır.

Yapılan onca infaza, katliama, kaybetmelere, sürdürülen azgın teröre rağmen bir gelişme sağlayamayan, devrimci mücadelenin gelişimini engelleyemeyen faşizmin bugün en büyük sorunlarından biri, demokrasicilik oyununu sürdürebilmek, meşruiyetini sağlayabilmektir. Yapılan tüm demagojilere rağmen bunu da başaramayan faşizmin açık bir infaz politikası olan hain yaratma uygulamaları da bu anlamıyla fazla bir şansa sahip değildir. Direniş sürdüğü, gerektiğinde ölümün severek kucaklandığı her olay bu politikanın sonunu getirecektir.

Burada esas görev de devrimci örgütlenmelere ve özelde tek tek devrimci kişilere düşmektedir. Direnme düşmana hiçbir şekilde teslim olmama geleneği bir siyasi anlayış olarak benimsenmeli bilince çıkarılmalıdır. Mücadeleye gönül vermiş her devrimcinin görevi teke tek kapışmada da olsa faşizmin politikalarını başarısızlığa uğratmak için motive olmaktır, faşizmin işine yarayacak her davranışı ve zaafı kökünden yoketmek için tüm iradesini düşünce ve bilincini yoğunlaştırmaktır. Motivasyon ve yoğunlaşmada ortaya çıkan her eksiklik düşman politikalarına güç veren bir geri adım olacaktır.

Unutmamak gerekir ki, direnmek, infaz tehdidine yenilmemek, bunun korkusuna kapılmamak, her koşulda teslim olmamak devrimci mücadelenin ve de yaşamanın nedenidir. Diğeri yok olmaktır, erimektir, bedenen ve ruhen, her iki halde de ölüm demektir.

Açık mektup üzerine...

Tüm Sağlık-Sen Diyarbakır Şubesi, "Tüm Sağlık Çalışanlarına Açık Mektup" başlığını taşıyan ve yeni Tüm Sağlık-Sen yönetiminden rahatsızlığını dile getiren bir metin yayınladı. Yaklaşık aynı günlerde (Temmuz başı) Eğit-Sen, Tüm Sağlık-Sen, Tüm Bel-Sen, Tüm Haber-Sen Sendikalarının Diyarbakır şubelerinden oluşan Kamu Çalışanları Sendikaları Diyarbakır Platformu da hazırladığı ortak bir deklarasyonu bağlı bulunduğu sendikaların genel merkezine gönderdi. Deklarasyon'da ekonomist-reformist anlayış, Kürt sorununda korkak ve tutarsız tutum ve pratikler, demokratik olmayan işleyiş vb., eleştirilmektedir.

Tüm Sağlık-Sen dışındaki kamu sendikalarının yönetimlerine egemen ekonomist-reformist anlayış hiç bir yenilik taşımıyor. Son kongredeki yönetim değişikliğinden sonra Tüm Sağlık-Sen'in de bu konuma düşmüş olması olgusu, EKİM'in yönetimde temsil edilmesinin Tüm Sağlık-Sen'in düne kadarki olumlu konumunda oynadığı belirleyici role işaret etmektedir. Bu gerçek son gelişmelerle daha açık görülebilir hale gelmiştir.

Yazık ki Tüm Sağlık-Sen'de bugün ortaya çıkan durumda Kürt yurtseverlerinin, somut olarak Tüm Sağlık-Sen Diyarbakır Şubesinin dolaysız bir sorumluluğu vardır. Zira Kürt devrimcileri Kongrede ufuksuz ve pragmatist davranmış, müttefiklerini doğru seçmemiş, bugünkü reformist-teslimiyetçi yönetimin oluşumuna aktif destek vermiştir.

Fakat önemli olan bugün olayların da yardımıyla gerçeklerin görülmeye başlanmasıdır. Bundan gerekli sonuçlar çıkarılır ve sendika içi saflaşmada buna uygun davranılırsa, Tüm Sağlık-Sen'i devrimci bir çizgiye yeniden oturtmanın yolu açılmış olacaktır.

Diyarbakır Şubesi'nin "Tüm Sağlık Çalışanlarına Açık Mektup"undan bazı bölümleri sayfalarımıza alıyoruz.

Tüm sağlık çalışanlarına açık mektup

Türkiye'de memurların dernek, oda vb. örgütlenmelerin ötesinde sendikal bir örgütlülük anlayışı bu politikaların uygulama alanına henüz sokulduğu, siyasal bir bulanıklığın yaşandığı bir sürece karşılık geliyordu. Türkiye'deki siyasal geleneklere denk düşen temel iki anlayış memur sendikacılığında hakim oldu. Bunlardan ilki; icazetli yapısıyla geçmişten günümüze sınıfın bereketini egemenlere peşkeş çeken, ağababasının vefatıyla birlikte kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle kurtuluşu sağda gören ve bütün bunlara paralel sınıf kaygısı gütmeyen, ekonomist bir mantıkla kendini sendikal alanda dışa vurur. Bu mantığa prim vermek bizim için bırakın sendikal anlayışta teslimiyeti Türk halkına karşı bir ihanet içinde bulunmamaz olurdu. Biz bunu yapmadık, yapmayacağız. İkinci anlayış ise; Türkiye'deki bir çok politik geleneğin izlerini taşıyan, o günkü haliyle geçmiş deneyimlerin, DİSK anlayışının eleştirisi temeline oturtmaya çalışılan, sınıf gerçekliğinin bilincinde, devrimci, demokratik bir oluşumdur. Sınıf ve kitle sendikacılığının temellerini kitle olmadan, sınıf mücadelesi verilemeyeceği üzerine oturtan bu anlayış kitlenin politizasyonunu verilen sendikal mücadelenin sınıf içeriği taşıması açısından önkoşul olarak kabul ediliyordu. Bu anlayışta bir yandan kitleye sınıf perspektifi temelinde yaklaşıp onu örgütlerken, diğer yandan çalışanların güncel, ekonomik, sosyal, mesleki vb. sorunlarına çözüm aramak anlayışı hakimdi. Yine bu anlayış tüm bu yönleriyle kullandığı söylemle çağdaş bir bakış açısına sahip olup dönemin işçi sendikalarına göre örnek teşkil eden devrimci demokratik bir içerik taşıyordu. Bu içerik sendikanın ana tüzüğünün 2. maddesinin (e) bendinde, *"İnsan hak ve özgürlüklerini zedeleyen uygulamalar karşısında tavır alır. Diğer sendikalar, demokratik kitle örgütleri ve tüm çalışanların uluslararası sendikal örgütleriyle dayanışma içerisinde savaşsız, sömürüsüz ve emekçilerin yönetilen durumdan kurtulduğu özgür*

bir dünyanın kurulmasını gerekli görür" ve işyeri komitelerinin tamamen işçi sınıfının doğasından kaynaklanan proleter oluşumları desteklemeyi sendikal programına alması biçiminde somutlanıyordu. Bizim sahip çıkarak ülkemizdeki örgütlenmesini sürdürdüğümüz anlayış işte bu anlayıştır.

Bu iki temel anlayışın dışında Türkiye'deki partisizliğin getirdiği sıkıntıyla -devrimci öz ve dürüstlüğünden şüphe duymadığımız- zorlamayla da olsa bazı sendikal oluşumlar gündeme girdi. Fraksiyonel mantık sendikaya monte edilmeye çalışılarak teorik-pratik yanılgılara düşüldü. Bugünkü nicel-nitel yapılanması ortadadır.

Dünyanın bir çok yerinde halkların bağımsızlık ve sosyalizm gibi yüce değerler uğruna verdikleri savaşım devam ediyor. Bizler yurtsever sağlıkçılar olarak sendikal mücadele alanına girerken tüm bu gerçeklikleri gözönüne alarak girdik. Sorumluluklarımızın, tarihin önümüze koyduğu tarihsel görevlerin bilincindeyiz. Bu bilinç de, bizleri, gözlemlerimizi sizlere bu şekilde aktarmaya itti.

Neydi gelinen aşama? Nereye gidiyorduk? Sendikal örgütlülüğünü, aktardığı veya lanse ettiği siyasal bilinçle yaratınaktan ziyade, giriştiği kafa kol ilişkileri ile kuran ve bundan medet uman bir mantığa geldik dayandık. Fraksiyonel çıkarların kösteklediği, bir o yana bir bu yana savrulur bir örgütlülük yakaladık. Koltuk düşkünlüğüne, patronluğa, genel olarak sarılaşmaya, reformize olup uzlaşmaya yatkın bir örgütlülük yarattık. Sınıf adına küçük burjuvacıklarımıza yatmaya hazır, kardeşlik adına şovenizme prim veren, gerçeklerden korkan bir anlayış yarattık.

Bizleri alanlarda birbirimizi yuhlamaya sürükleyen, bugüne dek ulusal sorun konusunda bir tek eğitim semineri, söyleşi, panel düzenlemeyen, üyeyi tartıştırmaktan korkan yaklaşımdır. Ateşle oynama, ülkemizde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini yalnızca sınıfsal özü azdır değerlendirmek ile ele alıp görmezlikten gelmek aymazlıktır. Bu konuda bilinmeyen öğrenilmeli, söylenmeyen söylenmelidir. Bunu sizler tartışmadığınız için egemenler tartışmaktadır. Son Ankara mitingi öncesinde bizlere mitinge ne kadar yoğun katılırsak o kadar memnun olacaklarını söyleyenler, en basit ulusal-sınıfsal çıkarlarımızı dile getirdiğimizde düşmanca üzerimize geldiler. Bu, kendilerini alanlarda çoban, bizi de sürü mantığıyla algılamaktır. Takınılan tavırların olumsuzluğunu "Ankara Platformunun aldığı kararlardır" bahanesiyle örtbas etmeye çalışmak çok yanlıştır. Ankara platformu yalnızca istenileni yapmıştır: JANDARMALIK.

Gelinen aşama bizce kritiktir, üzücüdür. Bugün iş, dün ağzımızdan dökülen incilere sahip çıkmaktır. Babasından, yaptığı bir yaramazlık için mahçup, ezik bir tavırla özür dileyen çocuk tavrına bürünmeyelim. Aksi takdirde yıkılan sadece ve sadece kumdan kalelerimiz olacaktır.

Tüm Sağlık-Sen Diyarbakır Şubesi

Tüm Sağlık-Sen eski Genel Sekreteri ile eski Eğitim Sekreteri'nin Genel Kurul sonrasında yayınladıkları "Tüm Sağlık Çalışanları Sendikası Üyelerine Açık Mektup"tan...

"Bu arada Diyarbakırlı arkadaşlarımızın da yaklaşımı bize göre bir çok hatalar içermekteydi. Bu arkadaşların bir kısmı, toplantılara temsilci olarak katılmışlardı, yani bazılarıyla süreci birlikte yaşadık. Sendikamızı tanıyan, bilen insanlar olduklarını düşünüyoruz. Buna rağmen onlar değişik anlayışları harmanlamak, ağabeyilik yapmak adına dalkavuklara prim verdiler. Her ne kadar Genel Kurul'da neredeyse yalnızca Kürt sorunu tartışılmış ve arkadaşlarımız özgürce kendi sorunlarını dile getirmiş olsa bile, bundan sonraki süreçte bunun olanaklarını kendi elleriyle engellediklerinin farkında mıdırlar? Genel Kurul'da arkadaşların kendi yakıcı sorunlarını dile getirmelerini son derece haklı görüyoruz. Ama sendikamız önünde daha başka sorunlar da yok muydu? Amaç Diyarbakırlıların oyunu almak olunca sanırız diğer tüm sorunlar unutuldu. Tarihte Kürtlerin ne yazık ki kaderi, oluşturdukları yiğitlik, çaba ve enerjiyi hep yanlış ittifaklar nedeniyle heba etmek olmuştur. Bize göre Genel Kurul'da yaşanan da farklı bir şey değildir."

İstanbul İşçi Kurultayının Öğrettikleri

Birbuçuk yıllık İstanbul İşçi Kurultayı girişimi öğrenmek isteyen için geride gerçekten zengin deneyler bırakararak sona erdi.

Birbuçuk yıllık faaliyetiyle sonuçlanma aşamasına gelen Kurultay, toplanmasından yalnızca 5 ay önce sorumluluğu taşıyan kimi gruplarca sorumsuz bir biçimde yüzüstü bırakıldı.

Tüm zaaf ve yetersizliklerine rağmen başından beri tutarlıca bu girişime omuz veren sosyalist işçiler, yaptıkları açıklamalarla sorumsuz davranmayacaklarını, girişimi yarıda bırakmayacaklarını, devrimci harekete örnek teşkil edecek tarzda girişimi en anlamlı bir biçimde sonuçlandıracaklarını *İşçi Bülteni*'nden duyurdular.

Önüne koyduğu hedefleri gerçekleştirip gerçekleştirememesi bir yana devrimci kamuoyunun hala Kurultayı tartışıyor olması, tüm kısır ve yavan tartışmalara rağmen henüz hiçbir grubun girişime yanlış olduğu yönünde açık bir eleştiri yöneltmemesi Kurultay zemininin sağlamlığının işaretidir.

Daha önceleri DSM, DSİM, işçi meclisi vb. sendikal „alternatif" olarak gösterilen sözde girişimler kısa sürede iflas etmişti. Birbuçuk yıllık Kurultay girişimi hala gündemde kalabiliyorsa, bu yalnızca girişimin nesnel bir ihtiyacın ürünü olduğunu gösteriyor. Sonuçta başarısız bir akibetle karşı karşıya kalması mevcut politikaya değil, politikayı yaşama geçirebilecek maddi kuvvetlerin olmamasına bağlanabilir.

Gelinen yerde, bugüne kadar Kurultay çalışmasına katılan devrimci çevrelerin tümü platformu terketmiş bulunuyor. İlginç olan Kurultayı terkeden çevrelerin onu yadsıyarak değil, kendi istedikleri platforma çekemedikleri için çekilmiş olmalarıdır. Bunların kimi sendikal girişim haline getiremediği için („Kurtuluş" çevresi „yeni DİSK'in" ayağına dönüştürmek istiyordu); kimi diğer gruplardan rahatsız olduğu için („Ç.Yol" „D. Mücadele"nin varlığından rahatsızdı); bazıları „işçi meclisi" ya da „kalıcı kurum"* yaratamadığı için; diğer bazıları politikalarını eylemsizlik üzerine kurdukları ve Kurultayı yalnızca bir tartışma kulübü* olarak gördüklerinden dolayı ve dolayısıyla Kurultayın toplanması kararına tahammül edemedikleri için çekildiklerini açıkladılar.

„E. Bayrağı" çevresi hayli şatafatlı açıklamalarla Kurultaya katıldıklarını açıklamışlardı. Oysa gerçekte yeni ortakları „Emek" grubunun ricasını kıramadıkları için katıldılar. „Emek" grubu çekilince bunlar da başları önde terkettiler. Son olarak da „D.Mücadele" çevresinin diğerlerinin „çekiliyoruz" açıklamasıyla boyunları büküldü, başları yana düştü. Çalışmayı devam ettirenleri „devrim mücadelesinde güvenilir müttefik" ilan ederek ve bundan sonra sizinle ortak iş yapmak isteriz" temennisinde bulunarak, anlaşılmaz bir biçimde çekildiklerini açıkladılar.

Sonuç: „Tarihi misyon" yükleyenlerden „yeni bir DİSK"in ayağı görenlere kadar hepsi girişimi sorumsuzca yüzüstü bırakıp kaçtılar.

Bu durum bu grupların tek tek ya da ortak iş yapabilme kapasitesini ve gücünü açığa çıkardı.

İstanbul İşçi Kurultayına tarihsel önemde değerler atfedenler (Bakınız „EMEK", sayı:25), Kurultayı „ İstanbul işçi meclisi" yapmaya çalışarak legal partinin ayaklarını örmeye çalışan, bunun için „bölge semt komisyonları, lokaller, dernekler, yayın büroları" oluşturmayı önerenler neden girişimi yüzüstü bırakıp kaçtılar?

Zoru gördüklerinde kaçma yolunu seçen, sorumluluğunu paylaştığı bir çağrıdan yalnızca iki gün sonra ve çağrı basılıp dağıtıma çıktığı bir sırada „çekiliyoruz" diyenler, sorumluca davrandıklarını devrimci ciddiyet ve samimiyet taşıdıklarını, söyleyebilirler mi? Daha da önemlisi, bu gruplardan etkilenen samimi devrimciler bu sorumsuzluğun hesabını sormayacaklar mı?

Birlik adına ortalıkta dolanan, en keskin birlikçi kesilen, sıra birlikte iş yapmaya gelince, pratik adımlar atmaya gelince yüzgeri dönen, birliğin

---

* „Kalıcı kurum"dan ne anlatılmak istendiği bugüne kadar açık ifade edilmedi. Kurultay çağrı metnine sonradan baskıya verildiği sırada yapılan keyfi değişiklikle eklenen bu „kalıcı kurum"dan „legal parti" kastediliyor olsa gerek.

* Bugüne kadar Kurultay çalışmasında bütün troçkist çevreler açık ya da üstü örtülü olarak kurultayı tartışma klübü gördüklerini yeterince gösterdiler.

devrimci içeriğini boşaltarak yozlaştıran bu TKP tortusu liberaller, bunların yeni ortakları ve Küba gibi direnen bir devrim odağına karşı-devrimci ağızla saldıran troçkist müsveddesi çevreler, tüm bunlar bu tutumlarıyla ikiyüzlülüklerini ve samimiyetsizliklerini göstermiş oldular.

II

Kurultay girişimi son derece elverişli koşullarda ve nesnel bir ihtiyaç üzerine ortaya çıktı. 3 Ocak eylemi (1991) manevrasıyla düzenin sendikal bürokrasi aracılığıyla genel grev istemini boşa çıkarttığı, işçi sınıfında bir moral bozukluğunun yaşanmaya başlandığı, sendikal bürokrasinin düzenle açık işbirliğine gittiği ve ileri işçilerde sendikal bürokrasiye karşı tepkinin tahammülsüzlüğe vardığı, 300 bin işçinin kıyıma uğratıldığı, karşılığında hiçbir ciddi tepkinin örgütlenemediği, Körfez savaşındaki uşaklığın ücretlilere fatura edildiği koşullarda bir grup devrimci sosyalist işçi, tutum almanın, sınıfın politik birliğini sağlayıp harekete geçirmenin bir aracı olarak İstanbul'da bir işçi kurultayını toplama fikrini ortaya attı.

Bir işçi inisiyatifi olarak başlayan girişim ilerici işçilerin hemen tümünde geniş bir ilgi gördü. Çeşitli politik eğilimlerin etkisindeki 44 değişik sendika, fabrika ya da dernek temsilcisi ortak bir çağrı metni yayınladı.

Çağrı metinin dağılımı, ardından bir yayın faaliyeti projesinin gündeme gelişi, Türk-İş'in Bursa mitinginde gösterilen etkinlik devrimci grupların Kurultaya olan ilgilerini artırdı. İşte bu andan itibaren her duyan grup Kurultay platformuna üşüşmeye başladı. Devrimci gruplar başlamış bulunan bu işçi insiyatifini desteklemek ve platformun politik müdahale işlevini artırmak için yardımcı olmak yerine, kendi taraftarları işçilerin inisiyatiflerine müdahale ederek, onların üzerinden platformu kısır tartışmaların esiri haline getirdiler. Bu durum bir dönem sonra tam bir komediye dönüştü. Kurultaya katılan kimi çevreler adeta Kuran'a el basıp yemin etmiş gibi kendilerini tüm önerilere kapattılar. Olmazsa olmaz mantığıyla kendi eğilimlerini dayatmaya çalıştılar. Öylesine ilginçlikler ve tuhaflıklar yaşandı ki, bu grupların taraftarları bazen önceden hazır olmadıkları önerilerle karşılaştıklarında toplantıya ara verilmesini talep ettiler ve tutumlarını açıklamak için süre istediler.

Normal koşullarda anlaşılmaz olan bu tutumların devrimci hareket açısından anlaşılır nedenleri vardır: Devrimci grup önderlikleri etkiledikleri insanların beyinlerini kilitliyor ve her şeyin şeflerin istediklerince gitmesini istiyor. İstenen ideolojik kavrayışa dayanan özgür kişilikler değil, şeflere esir edilmiş insanlar topluluğu. Aslında bu durum tek tek devrimcileri de, devrimci hareketi de içten içe bitiren, devrimci inisiyatifi ve faaliyet yeteneğini öldüren, heyecan ve coşkuyu yok eden, inancı tüketen sürecin adıdır.

Grup önderliklerinin insiyatif kırıcı, olumsuz müdahaleci tutumları girişimi zedeledi. Bir yandan Kurultaydan politik bir işlev bekleyen işçi kesimleri kısır tartışmalara haklı bir tepkiyle ilgilerini azalttılar. Öte yandan da çeşitli grupların etkisindeki devrimci işçiler kendi inisiyatifleri kırılınca ve grup kararlarını kabul ettirmede başarısız kaldıkları oranda kendilerine ve çalışmaya güvensizleştiler. Bu işçilerin -ki çoğunluğu yürütmede ya da bölge komisyonlarında görevliydiler- önce enerjileri azaldı, sonraki süreçte ise çalışmaya tümüyle ilgisizleştiler. Bu durum Kurultayın başlangıç faaliyetine katılan hemen tüm devrimci, sosyalist işçileri de olumsuz etkiledi. Politik bilinci zayıf diğer girişimciler de Kurultaydan beklentilerin hayli fazla olduğunu ve bu yüklerin altından yalnız kalkamayacaklarını düşündükleri oranda iradeleri zayıflamaya, Kurultaydan sıyrılma eğilimi göstermeye başladılar. Son seçilen yürütmede başlangıçta seçilen yürütmeden neredeyse kimsenin kalmaması bunun açık bir örneğidir.

Arada yapılan gezi belli oranda bir motivasyon sağladıysa da yaklaşımlar ve anlayışlar terkedilmediği, olgunlaştığı dönemlerde Kurultayın toplanması engellendiği, alınan kararlar fiilen boşa çıkartıldığı ve toplanma sürekli ileri tarihlere ertelendiği için, genel seçimlere kadar kör-topal yürüdü.

29 Ekim 1991'de yapılan genel toplantı yürütmenin yenilenmesi ve Kurultay toplanma tarihinin Şubat '92 diye belirlenmesiyle sonuçlandı. Yine ciddiyetsizlik örnekleri bıktırıcı düzeyde sergilendi. İlk haftalarda hızlanan faaliyet kös-teklenmeye başlandı. Kurultayın toplanması çeşitli çevrelerce bilinçli ve sinsi bir çabayla engel-leniyordu. Belirlenen tarih olan Şubat 1992'de toplanamayan Kurultay, Mart-Nisan toplantıların-daki değerlendirmelerle 6-7 Haziran 1992 tarihini kesin toplanma tarihi olarak belirledi.

Kurultayın toplanmasını engellemeye çalışan çevreler karar oluşturmayı da engellemek için ellerinden geleni yaptılar. Bunu başaramayınca bir kesimi yürütmedeki güçlerini çekerek, yürütmede kalanlardan engelleyici tutumlardan başka bir çaba göstermeyerek fiilen kararı boşa çıkartmaya çalıştılar.

Bunu da başaramayınca tertip komitesine verdikleri adamlarını geri çekerek „çekiliyoruz" diyerek kaçtılar. Böylelikle Kurultay yeni bir aşamaya geldi.

III

İstanbul İşçi Kurultayı girişimi radikal sol hareketin birlikte davranması, bir blok olarak hareket etmesi için bir zemin, bir olanak demekti. Yıllardır bir türlü başarılamayan bir platform etrafında bir araya gelme zeminini Kurultay girişimi döşemişti. Radikal sol hareketin, devrim isteyen samimi güçlerin birlikte hareket etmesi için son derece elverişli bir imkandı. Yazık ki bu imkan değerlendirilemedi, sorumsuzca mezhep çıkarlarına kurban edildi. Bu durum devrimin samimi takipçilerini düşündürmelidir.

Devrim süreci zor ve karmaşık bir süreç. Bilimsel sosyalist bakış açısına ve ihtilalci proleter konuma sahip olmayan, sınıfın bilimine ve işçi sınıfının devrimcisi konumuna sahip olmayan, sınıfa yakın olmakla birlikte sınıfın dışında olan güçlerde sorumsuzluk, güvensizlik ve yılgınlık sınıf konumları gereği doğal görülmelidir. Son bir yılın işçi hareketindeki durgunluk bu kesimlerin yönlerini geriye dönmelerine yolaçtı. Sınıfa yakın ama sınıf dışı güçlerin bu zikzaklarını önlemenin bir tek yolu var; sınıfın devrimci eylemini tırmandırmak, bunun için bütün gücüyle çalışmak. Bunu da işçi sınıfı devrimcileri başarabilir. Kendi dışındakilerden bunu bekleyemezler. Bu nedenle komünistler bugün her zamandan daha çok sorumlulukla karşı karşıyadırlar.

İşçi sınıfı devrimcisi, her dönem ve her koşul altında devrimcidir. Zoru başarmak, yılgınlığı ve bıkkınlığı altetmek, komünistin kişilik özelliğidir. Komünist bu özelliğini kendine duyduğu kuru bir inanç ve güvenden değil, tarihe ve bilime, devrimci sınıf ve sınıfın devrimci eyleminin dönüştürücü gücüne duyduğu derin ve sarsılmaz inançtan alır. Bu nedenle bir girişimin belli bir başarısızlığa uğraması komünistin-sınıf bilinçli işçinin inancını, ve mücadele azmini daha çok arttırır. Kaldı ki Kurultay komünistler için ne her şeydi ne de çok şey. İşçi hareketine politik müdahalede araçlardan yalnızca biriydi. Sunduğu imkanlar yeterince kullanılamamış olsa bile belli bir işlevi de oldu. Şimdi önemli olan samimiyetle bu pratikten öğrenmektir.

Türkiye'de devrim süreci eskisinden farklı, yeni bir dönemde bulunuyor: Bu yeni dönem tüm devrimci grup ve çevreleri keskin bir yol ayrımına zorlamış bulunuyor. Geçmiş dönemdeki gibi işçi sınıfı dışında toplumsal bir kuvvet, politik bir güç bulmanın imkanı devrimci bir hareket için ortadan kalkmıştır. Ulusal devrimci hareketin özgünlüğü dışta tutulursa, Türkiye'nin nesnel gerçeğinin gösterdiği budur. Bu nedenledir ki hemen tüm devrimci çevreler bugün işçilere gitmeye çalışmakta, işçi sınıfının önemini vurgulamaktadırlar. Ancak bu bir yenilenmenin, bakış açısında bir değişikliğin ürünü olmadığı için sosyalizm adına sınıfa taşınan sendikalizm, küçük-burjuva sosyalizmi ya da kapitalist sistemin kendi içerisinde ehlileştirilmesi demek olan reformcu anlayışlardır. Oysa işçi sınıfı içinde çalışmakla, işçi sınıfı devrimciliği yapmak tümüyle apayrı şeylerdir.

Gerçeği ve doğruyu öğrenmenin zamanıdır. Açık ve kesin olarak, bilmeceye kaçmadan net cevaplar vermek tüm samimi devrimcilerin bütün ileri işçilerin karşı karşıya bulundukları sorumluluk gereğidir. Proletaryanın ihtilalci yolu mu? Ki bu bilinç ve inanç, Marksizm-Leninizm ve sosyalizm davasına kesin bir sadakat, bu uğurda eylem ve yürek, uzun soluklu bir koşu için gerekli enerji demektir. Hedefe başka şeyleri değil, işçi sınıfının iktidarını koymak, sosyalizm için mücadele etmek, diğer tüm istemleri bu temel hedefin kaldıracı görmektir. Yoksa proletarya adını kullanarak burjuva, küçük-burjuva teori ve pratik mi? Ki bu da günümüzde proletarya adına çok laf edip buna inanmamak, devrim deyip işçi sınıfı iktidarı yerine, kurmayı düşündükleri legal parti aracılığıyla siyasal demokrasiyi devrim yerine ikame etmektir. İşçi sınıfının siyasal iktidar hedefine yöneltilmesi yerine, günlük iktisadi ve siyasal istemler çerçevesindeki mücadeleye hapsetmeye çalışmaktır. Düzenin saldırılarını, işçi hareketini politikleştirerek devrimci sınıfın eylemci gücüyle püskürtmek yerine, çareyi bu partinin parlamentoda yapacağı işlerde aramaktır.

Her gruptan ve her çevreden Türkiye'nin devrimcileri bu sorulara yanıt vermek zorundadırlar.

Türkiye'de artık devrimci politikanın vücut bulduğu öncelikli bir tek alan vardır: İşçi sınıfının iktidar hedefine bağlı sürdürülen politik çaba. İşçi sınıfı iktidarı hedefine bağlanmayan, işçi sınıfını halkçılaştırmaya çalışan her teorik ve politik çaba, öznel niyetlerden bağımsız olarak sınıf dışı güçlere, son tahlilde kapitalist sömürü düzenine hizmet eder.

IV

Birlik! Bu kavram Türkiye'de kullanıla kullanıla öylesine aşındı ki, gelinen yerde inançsızlığın ve güçsüzlüğün örtüsüne dönüştürüldü. Birlik artık iddiasızlığı, eylemsizliği ve ataleti gizleyen bir paravan durumunda. Devrimci heyecanı artırmak yerine azaltıyor. Birleştirme istemini körüklemek

yerine söndürüyor. Birlik deniyor ama gereği yerine getirilmiyor. Boş ve anlamsız tartışmalarla zaman tüketiliyor.

Konumuz açısından yalnızca devrimci çevrelerin politik güç ve eylem birliği, daha genel bir deyişle "devrim partisi"nin mücadeledeki birliği üzerine duracağız.

Kurultay platformu, tüm devrim güçlerini bünyesinde birleştirebilecek esneklikte bir girişimdi. Her türlü devrimci öneriye açık, eğilimlerin özgürce tartışıldığı, kararların çoğunluğun iradesiyle alındığı bir platformdu. Üstelik toplamacı bir mantıktan uzak olduğu için aktif çalışanların iradesinin egemen olduğu bir platformdu. Hangi grubun önerdiği değil, neyin önerildiği tartışılıyordu.

Bu platformun birleştirici özelliğine karşı sorumluca yaklaşılsaydı kazançlı çıkan devrim olurdu.

Devrimci güçler birlikte hareket etme imkanına kavuştukları için düzenin saldırılarını blok olarak göğüsleme şansına da kavuşacaklardı. Bu pratik adım uzun vadeli birliklerin de bir ön adımı olurdu. Ne var ki devrimci grup ve çevreler bu imkanı kendi güçsüzlüklerine ve çözümsüzlüklerine kurban ettiler.

Yeni dönemde komünistlerin ve devrimcilerin birlik kavramını yeniden devrimci içeriğine kavuşturmaları gerekiyor.

Birlik, ancak somut hedefler ve bu hedeflerin ortaya çıkardığı görevleri yerine getirmede yaptırım gücü ortaya koyduğu oranda anlamlıdır. Kaç grubun ya da çevrenin bir araya geldiği değil, hangi işlerin başarıldığı, hangi politik faaliyetin anlamına uygun yürütüldüğü kıstas alınmalıdır. Eğer birlikte davranma kararının somut-pratik bir değeri olmayacaksa böyle „birlik"lerden uzak durmak gerekiyor. Birlikte görünüp iş yapamamanın iki tür olumsuz sonucu oluyor. Birincisi: Birlik isteği devrimci içeriğinden uzaklaşıyor. Bu devrimci saflarda moral bozukluğuna ve devrimci hareketin gücüne güvensizliğe yolaçıyor. Nesnel bir ihtiyaç olan birlik isteğinden uzaklaştırıyor. İkincisi: Militan bir siyasal pratik için harcanması gereken enerji birlikte olma adı altında dizginlenebiliyor. Sonuçta birlik bozulmasın kaygısıyla eylemsizlik ve atalete girilebiliyor.

Kurultay girişimi her iki açıdan da başarılı bir deneme olamamıştır. Çünkü birlikte iş yapmanın yerine birbirini engelleme tutumu geçirilmiştir. Ve birlik bozulmasın diye buna uzun dönem katlanılmıştır.

Kararları oluşturma sürecinde hayli iddialı tartışmalar yapılmış, sıra alınan kararları yaşama geçirmeye gelince iddialara uygun bir pratik sergilenememiştir. Aslında bu devrimci-demokrat sol hareketin bir tablosunu vermektedir. Birlik adına yapılan tartışmaların da, oluşturulduğu iddia edilen birliklerin de gerçekte bir işlevi yoktur. Yalnızca dıştan bakıldığında hayli etkileyici bir görünüm sergilenir, hepsi o kadar. Örneğin 1 Mayıs '92 öncesinde 19 dergi çevresi eylem birliği yapmıştı. İmza kampanyasından, afiş çıkartmaya kadar bir dizi plan yapılmıştı. Peki masabaşında yapılan planlar yaşama geçirilebildi mi? Göründüğü kadarıyla kimse bu soruyu ortaya atmıyor. Herkes 1 Mayıs '92'deki 19 derginin nasıl da başarılı eylem birliği yaptığını yazıp duruyor.

Gerçekler ürkütücü olabilir, ama onlardan kaçılamaz. Açık belirtmek gerekirse, 1 Mayıs 1992'de 19 derginin ortak tutum almaya karar vermesi anlamlı olmakla birlikte bunun gereği yerine getirilmemiştir. Dolayısıyla birlik sözde birliğin ötesine geçmemiştir.

Dergiler platforumunun çıkarttığı afiş sayısı 20 bindir. Oysa kullanılan afiş sayısı 3-4 bini geçmez. Geriye kalan 16-17 bin afiş depolardadır. Kimi gruplar bir tek afiş bile yapıştırmamışlardır. Gaziosman Paşa mitingine bir ikisi dışında hemen tüm gruplar katıldı. 19 dergi ortak pankart taşıdı. Ama bir kez bile „Yaşasın 1 Mayıs" diye herkesin atabileceği ortak bir slogan atılmadı. Aksine slogan yarışına girildi.

Evet birlik! Ama ne için ve kimle? Bir güç ortaya koymadan, güçlü görünmek için oluşturulan sözde birliklerin aslında tersten devrimci hareketin gücüne olan güveni sarsıyor.

Devrimci hareketin gücü asla 3-4 bin afiş yapabilmeyle sınırlı değil. Ama birliğin önemi kavranamadığı ya da kimilerinin işine gelmediği için gereği yerine getirilmiyor.

Yanlış anlaşılmaya yer vermemek için hatırlatalım. Tüm devrimci güçlerin ortak hedefler doğrultusunda ortak irade ortaya koyması önemlidir. Ama daha da önemlisi bunun pratik bir değer taşıması, bir yaptırım gücü ortaya koymasıdır.

Benzer bir örneği Kurultay çalışmasından vermek gerekiyor. Uzun dönemdir *İşçi Bülteni*'nin yayınını tartışmalara konu ederek engellemeye çalışan kimi çevreler, onayladıkları *Bülten* çıktıktan sonra, grubun biri 6, bir başkası 3 adet dağıtabileceğini söylüyor. Sormak gerekiyor: Sekiz aydır bu *Bülten*'in çıkışını tartışmalarla engelleyen bu çevreler („Emek" ve „Enternasyonal") hangi hakla, hangi sorumluluk anlayışıyla 3000 basılan bu yayının

çıkışını engelleyebiliyor? Bunlar somut verilerdir. Kimse gerçeklerden kaçamaz. Laf üretip iş yapamamak, birlik deyip gereğini yerine getirmemek devrimcilik değil, gericiliktir.

Birlik! Ama güçlü görüntü yaratmak için değil, devrimci bir güç ortaya koyabilmek için!

Birlik, birleşme eğilimini zayıflatmak için değil, birlikte yürüyebilmek, güçleri devrim için kalıcı olarak birleştirmek için...

Kendi eğilimini dayatmak, bu olmayınca birliği sabote etmeye çalışmak yerine, çoğunluğun aldığı karara saygı göstermek, kararın yaşama geçirilmesine çalışmak...

Birlik, eylemde kesin bir hareket ortaklığı ve sorumluluğu, inatçı bir çaba gerektirir. Ajitasyon ve propagandada karşılıklı saygı ve özgürce davranma hakkı. Bu ilkelerin gerçekte yaşama geçirildiği yerde birliğin bir anlamı olur. Gerisi kendini aldatmaktır.

Devrimci hareketin hemen bütün kesimleri eylemde birlik, ajitasyonda özgürlük ilkesini benimser görünüyorlar. Bu yalnızca görüntü. Gerçekte kendine, ideolojik-politik konumuna olan güvensizlikten olsa gerek ajitasyon özgürlüğünün kullanılmasına, eleştiri karşısında son derece tahammülsüz. En küçük bir eleştiri tüm bağların kopmasına yolaçabiliyor. Eylem birliği ilkesine uymak ise hak getire. Hiç bir grup onaylamadığı, kararı -eylem birliği gereğince- yaşama geçirmek için çalışmıyor. Aksine engelleyici tutumlarda ısrar ediliyor. Bunun örnekleri Kurultay çalışması boyunca sıkça görüldü.

*

İşçi sınıfı devrimcileri yaşananlardan ders alarak yollarına devam edeceklerdir. Devrimi başarmak bilinci çarpık olanların, kafası geriye çalışan, gözleri arkaya bakanların işi değil, bilinci açık ve net, politik perspektifleri sağlam, ileriyi gören ve ileriye bakan devrimcilerin işidir.

Devrim: Tarihe ve bilime, devrimci sınıf ve sınıfın devrimci eylemine keskin bir inanç demektir.

Bugünün devrimcisi, inatçı ve hırslı, inançlı ve eylemli, beyinli ve yürekli olmak zorundadır.

Sınıf devrimcilerini birleşik-örgütlü politik bir sınıf mücadelesi örgütleme görevi bekliyor.

Tunç SERDAR

İran'da kent...

(Başlarafı s.32'de)

grevlerin yaygınlaşmasıyla vb. verdiler.

Özellikle 91 yılından bu yana İran'ın başkent Tahran başta olmak üzere değişik kentlerinde emekçi kitleler polisle çatışmalara girmekte, banka şubelerine ve düzenin resmi kurumlarına saldırılar düzenlemektedirler. Ve bunu düzenin yoğun saldırlarına, tutuklama ve işkencelere, çatışmalarda verdikleri onlarca şehite karşın sürdürmekteler. Son olarak Meşhed'de yaşananlar ise hem bu sürecin üzerine oturmakta ve hem de bir kent ayaklanmasına dönüşmüş niteliğiyle artık bir dönemin kapandığının açık ifadesi olmaktadır.

İran Komünistler Birliği (Sarbedaran) isimli örgütün Haziran 1992 tarihli ve "Kahraman Meşhed Halkının Ayaklanmasına Bin Selam!" başlıklı bildirisinden...

Tam bir senedir halkın direnişi ve mücadeleleri rejime darbe vurmaya devam etmektedir. Yaygın ve genelde şiddetli kitle mücadeleleri, pasif hoşnutsuzluk ve protestoların yerini almaktadır. Bu mücadeleler göstermektedir ki, '79 devriminin yenilgisinin sebep olduğu pasiflik ve moral bozukluğunun damgasını taşıdığı dönem sona ermiştir. Meşhed'deki kitlelerin ayaklanması, halkın saldırılarının hedefleri, şiddetin derecesi, ve kitlesel katılımın genişliği bakımından, bu yepyeni mücadele döneminde önemli bir yer tutmaktadır. Bu beklenen bir kendiliğinden hareketti ve hiçbir örgütlü grup, ona önderlik damgasını vurmaya muvaffak olmamıştır. Burada iki noktanın altını önemli çizmek gerekiyor: İlkin, gerici İslam Cumhuriyeti rejimi tam bir ekonomik ve siyasi kriz içindedir ve sözde onu kurtarması gereken emperyalist efendilerinin durumu ise ondan daha iyi değildir; ikincisi, kitleler, yönetimdeki suçlulara karşı mücadelelerini ve protestolarını devam ettirmeye kararlıdırlar, ve düşmana, öbür dünyada değil, bu dünyada gerçek bir cehennem hazırlamaktadırlar.

4 milyon siyah işçinin militan politik eylemi

Güney Afrika'da genel grev

Koyu bir ırkçılığın ve sömürünün hüküm sürdüğü, de Klerk Hükümetinin rejimi amansız bir şiddet ve zulümle elele giden bazı politik manevralarla ayakta tutmaya çalıştığı Güney Afrika'da, siyah halkın ve işçi sınıfının mücadele isteği ve grafiği günden güne yükselmektedir. Onbinlerce kişinin katıldığı gösteriler, direnişler, protesto eylemleri, faşist milislerin, polislerin ve Zulu'ların açtığı ateşlerle dağıtılıyor; akıtılan kan yeni, daha büyük, daha öfkeli direnişleri mayalıyor. 18 Temmuz'da düzenlenen Boipatong'daki gösterinin bilançosu 28 insanın öldürülmesi olurken, katliamın ardından yapılan kitlesel cenaze töreninde ellerde „Makwetu, hazırız" (Makwetu PAC tarafından yürütülen silahlı mücadelenin önderidir) pankartları taşınıyor. Bu ortamda silahları bıraktığını açıklayan ANC, siyah halkın önüne geçilmez öfkesi ve mücadele isteğinin gücü karşısında hükümetle girişilen Codesa görüşmelerini sona erdiriyor.

Siyah halkın mücadelesinde işçi sınıfının tuttuğu yer Toyota işçilerinin, hastane çalışanlarının grevi ardından 4/5 Ağustos'ta gerçekleştirilen genel grevde kendisini açığa vuruyor. Johannesburg, Kapstadt ve Durban gibi sanayi şehirlerinde sanayi işçilerinin % 90'ının destek verdiği genel greve toplam 4 milyon işçi katıldı. Terör ve katliamlarıyla ünlü faşist güvenlik güçlerinin olayları bu kez müdahalesiz seyretmesi, rejimin büyük bir patlamadan duyduğu apaçık korkuyu dile getirmektedir.

Çok uluslu büyük şirketlerde yoğunlaşan Güney Afrika işçi sınıfının illegalite yıllarının eğitici atmosferinde kurduğu güçlü sendikalarından olan COSATU, genel grevin örgütlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Başarıyla gerçekleştirilen genel grev, işçi sınıfının mücadele isteğini ve gücünü ortaya koyması açısından son derece önemli bir deneyim olmuştur. ANC'nin bu grevin düzenlemesinde oynadığı rol, bir yandan kitlelerin mücadele isteğine cevap arayışının bir ifadesi olmakta, öte yandan ırkçı-rejimle giriştiği uzlaşma görüşmelerine yönelik bir taktiği de hatırlatmaktadır. Mandela'nın hükümet tarafından yönlendirilen ve belirlenen Codesa görüşmelerine tekrar katılmaya hazır olduğu şeklindeki açıklaması bu taktiğin bir göstergesi sayılmalıdır. **De Klerk**'in Codesa-Konferansı ve geçiş hükümeti üzerindeki hesapları, emperyalist güçlerin yıpranan ırkçı-rejimi kontrollü bir şekilde demokratik paravanlı bir kapitalizme dönüştürme planlarına denk düşmektedir.

Güney Afrika'da ırkçı rejime karşı mücadele eden devrimci güçlerden olan PAC, **de Klerk**'in Codesa çağrısını reddederek, kitlelerin sömürü rejimini yıkmaya yönelik hedefine sadık kalacağını ve silahlı mücadeleyi sürdüreceğini açıklamıştır. İşçilerin, PAC'ın vurguladığı gibi sömürü ve baskıdan tek gerçek kurtuluş olan sosyalizm yoluna girip girmeyecekleri, kısa vadede Codesa politikasını boşa çıkarıp çıkaramamalarına bağlıdır. Kesin olan ise şudur: önümüzdeki süreçte uluslararası işçi sınıfı, genel grevle mücadele grafiğini yükseltme eğilimini açıkça ortaya koyan Güney Afrikalı işçilerin sesini, dinmeyen öfkesiyle siyah halkın her seferinde en az 50 binlerle ifade edilen gösterilerinin yankısını duyacakken, uluslararası burjuvazinin duyacağı ise çanların tekrar tekrar onun için çaldığı olacaktır.

Dizginsiz devlet ...

*(Başt*arafı s.5'de)

karşı karşıyayız. Daha geniş güçlerle ve daha yaygın... İllegal örgütlenmeyi ve faaliyeti güçlendirmek ve yaygınlaştırmak günün en temel ve en acil görevlerinden biridir. Yıldırılan değil, yıldıran olacağız.

Bu zorlu ama onurlu bir yoldur. Bizlere nice acı ve zorluklara mal olacaktır. Her komünist yoldaş, her Ekiinci zorlukları yenme azmi ve cesaretiyle atılmalıdır kavgaya.

Sermaye iktidarına karşı işçi sınıfını bilinçlendirmek, örgütleyip iktidar savaşına yönlendirmek sorumluluğu samimi devrimcilerin ve komünistlerin omuzundadır.

Her dönemden daha çok inat, hırs ve çaba!

Pan Afrika Kongresi (PAC) Temsilcisi Dr. Selva Saman:

Irkçı rejimin istikrar sağlama olanağı yoktur

EKİM delegasyonu yakın zamanda katıldığı bir uluslararası konferansta PAC temsilcisi Dr. Selva Saman ile de tanışma olanağı buldu. Dr. Selva ile yaptığı görüşmelerde Azanya (bugünkü resmi adıyla Güney Afrika Cumhuriyeti) halkının mücadele tarihinin yanısıra, bugünkü durum, ANC ve PAC örgütleri hakkında aydınlatıcı bilgiler aldı. Türkiye'de devrimci mücadelenin dünü ve bugünü hakkında bilgi verdi.

EKİM delegasyonu Dr. Selva Saman ile Ekim için bir de röportaj yapmayı planlamıştı. Yoğun programdan dolayı bu aksayınca, Dr. Selva bize MLPD yayın organı Rote Fahne için yapılmış bulunan röportajı kullanmamızı önerdi ve metni bize de verdi. Milyonlarca siyah işçinin politik bir genel grev gerçekleştirdikleri şu sırada Dr. Selva ile yapılan bu röportajı okurlarımıza sunmayı yararlı ve anlamlı buluyoruz.

Neden kitle medyalarında PAC hakkında bir şey öğrenemiyoruz? Bize örgütünü kısaca tanıtabilir misin?

Uluslararası medyalar Azanya Pan Afrika Kongresi'nden (PAC) hoşlanmıyorlar, çünkü PAC sosyalist bir Azanya (Güney Afrika-red.) ile gerçekleşecek halkın demokratik özgürlüğü için savaşıyor. Uluslararası medyaların ANC'yi desteklemeleri, onun emperyalist ülkeler tarafından desteklenen de Klerk diktatörlüğü ile, öne sürülen koşullarda görüşmeye hazır olmasından kaynaklanmaktadır.

Yerli halk, 1652'de Avrupalı sömür-gecilerin ülkeye ayak basmalarından bu yana dieniştedir. Ancak halkın elinden toprakları silah zoruyla alındı.Yüzyılın başında bir yanda altının ve değerli taşların keşfedilmesi, öte yanda sanayileşme, Afrika işçi sınıfını ortaya çıkarmıştır. ANC kurularak ulusal kurtuluş mücadelesinin temel örgütü haline geldi. Gençlik örgütü ANC'nin direniş performansından hoşnutsuzluğunu ANC'den ayrılarak ve 1959'da Robert Sovukwe önderliğinde Pan Afrika Kongresi'ni (PAC) kurarak gösterdi.

PAC'ın ilk büyük kampanyası pasaport yasalarına karşı yürütüldü. Pasaport yasasının yürürlükte olduğundan beri neredeyse Afrikalı halkın yarısı, yanında pasaportu olmadığı veya kendilerine ayrılan bölgelerin dışına çıktıkları için cezaevlerine kondu.

1960'taki anti pasaport kampanyasına binlerce Azanyalı katıldı. Fakat polis barışçıl protesto gösterisinin üzerine ateş açtı. Sharpeville ve ülkenin diğer bölgelerinde 80'den fazla insan katledildi. Ülkedeki ekonomi neredeyse durma noktasına geldi. PAC ve ANC yasaklanarak binlerce önderi tutuklandı.

Bunun üzerine PAC ve ANC silahlı mücadeleye başladılar ve uluslararası topluluk tarafından kurtuluş örgütleri olarak kabul edildiler. PAC işçi ve köylülere yönelik bir örgüttür. PAC'ın asgari programı „bir kişi bir oy" esasına dayalı bir anayasa kurulunun oluşturulmasını ve bu yolla Azanya için ırkçı olmayan bir anayasayı ortaya çıkarmayı hedeflemektedir.

18 Temmuz Boipatong katliamından sonra ANC, hükümet tarafından kontrol edilen "CODESA" (Demokratik Güney Afrika Konferansı) görüşmelerine katılımını sürdüremedi. Geçen sonbahardan beri PAC tarafından hedeflenen yurtsever birlik cephesi için bu yeni bir şans anlamına mı geliyor?

Evet! ANC ve PAC'ın ilk birlik cephesi görüşmesi ulusumuza ezilen halkın birliği düşüncesini önermektedir. CODESA görüşmelerinin bugün iflas etmesi, inşa edilen birlik cephesi için koşulların

olgunlaştığım açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Böyle bir cephenin amacı, rejimi anayasa görüşmelerine zorlama ve bu görüşmelerin koşullarını ortaya çıkarma olacaktır.

De Klerk hükümetinin hangi olanakları kalmıştır?

Geçen yılın başında sadece beyazların katılımına açık yapılan refarandumdan, Güney Afrika'daki beyaz nüfusun üçte birinin faşist kanada ait olduğunu görebilmekteyiz. Kalan üçte ikisi ise -bunlar toplam nüfusunun % 10'unu geçmemektelerde **Klerk** Hükümetine diktatörlük yetkisi verdiler. Fakat şu anda de **Klerk** Hükümetine karşı oluşan güvensizliğin, devlet tarafından yönetilen şiddetin ve Afrikalı halkın rejime karşı duyduğu büyük tepkinin meydana getirdiği atmosfer, de **Klerk**'in ülke üzerinde politik kontrolünü kaybetmesine neden olmuştur. **De Klerk**'in Azanya'da istikrar sağlamada hiç bir olanağı yoktur artık.

Madencilerin 1987'deki büyük grevinden sonra kamuoyunda Güney Afrika'daki işçi mücadelesinin sesi dindi. Ülkenizdeki işçi hareketi nasıl gelişmektedir?

İçinde bulunduğumuz evrede ülkemizde işçilerle çokuluslu şirketlerin çıkar çatışması çok sert bir şekilde yaşanmaktadır.Örneğin hastane çalışanlarının veya Toyota işçilerinin olduğu gibi birçok grev sürmektedir. İşçiler daha iyi yaşam ve iş koşulları için amansız bir mücadele veriyorlar. Güney Afrika işçileri çokuluslu şirketlerin anavatanlarındaki işçilerinin desteğine sahip olmalarına rağmen, aralarındaki işbirliğinin çok daha fazla güçlendirilmesi, yoğunlaştırılması gerekmektedir.

İran'da kent ayaklanmaları

İran burjuvazisinin, emekçi halkın sosyal ve siyasal haklarının gaspına yönelik her uygulamasını, ilahi iradenin gerekleri olarak muşrulaştırmaya çalışmasına kitleler, „Kahrolsun İslam Rejimi!", „Rafsancani ve Humeyni'ye Ölüm!" sloganlarıyla karşılık verdiler. Bu yaz başında Meşhed kentinde başlayan ve dört gün boyunca süren emekçi kitlelerin ayaklanmasına gecekondu yıkımları vesile oldu ve binlerce kişiyi içine alarak rejim karşıtı bir ayaklanmaya dönüştü. 1979 devriminden bu yana yaşanan en geniş katılımlı gösterilerdi bunlar. Ayaklanan yığınlar devletin askeri garnizonlarına, polis karakollarına saldırdılar ve buradan ele geçirilen silahlarla rejimin polisi ve askeriyle çatışmalara girdiler, bir çok askeri aracı ateşe verdiler. Bununla da yetinmeyen Meşhed halkı devletin bir çok kurumuna, bakanlıklara, adliyeye, islam propaganda bürosuna, bankalara saldırırarak ateşe verdiler. Lise öğrencileri ve gençlik halk ayaklanmasına aktif bir şekilde destek verdi. Polisle girilen çatışmalarda altı öğrenci yaşamını yitirdi.

Emekçi kitlelerin dört gün boyunca süren ayaklanmalarında Humeyni'nin ve diğer İslam temsilcilerinin portreleri ayaklar altına alındı. İslam propaganda bürosuna ve kütüphaneye yapılan saldırlarda binlerce dini yayın ateşe verildi. Bu oldukça önemlidir, zira İslamm „kalesi" olarak görülen İran'da işçi sınıfı ve emekçi halklar sermaye sınıfıyla çatışmaya girdikçe onun dinini de korkusuzca karşılarına almaktan geri durmayacaklarını göstermişlerdir.

Devrim öncesinde ve bugün Meşhed ayaklanmasında kullanılan, kitleleri harekete geçiren sloganlar arasında hayli fark vardır. Devrim öncesinde İran halkı, Dinsel ideolojinin bir „kurtuluş" ideolojisi, islami düzenin ise kendi sınıf çıkarlarını temsil eden bir düzen olarak da algılayabiliyordu. Ve bu „Ne Doğu Ne Batı, En İyisi İslam!", „Ruhumuzsun Humeyni!" sloganlarında ifadesini buluyordu. Oysa Meşhed halkının ayaklanmasında kullandığı sloganlar, devletin ideolojik kurumlarına yapılan saldırılar, ateşe verilen binlerce dini yayın vb. tüm bu olaylar göstermektedir ki İslam Cumhuriyeti kitleler nezdinde meşruiyetini kaybetmiş, ideolojik ve siyasi olarak da hayli yıpranmış durumdadır

İkinci olarak, İran halkı açısından 1979 devriminin yenilgisinin yarattığı olumsuz atmosfer bir ölçüde aşılmış görünmektedir. Devrim sonrası yoğun bir baskı ve terör rejimiyle sindirilmeye çalışılan kitleler, bu dönemi kapayacağına dair ilk işaretleri, 1989'da birçok şehirde 1 Mayıs kutlamalarıyla, rejimin 1 Mayıs'ı resmileştirmesi girişimini protesto ederek kendi bağımsız tutumlarını koymalarıyla, 1990-91 yılları arasında uzun süreli

(Devamı s.28'de)

General Ramos'un politik manevrası

Yeni başkanın ikiyüzlü af teklifi

Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri Armando Liwanag'ın 2 Ağustos 1992'de yaptığı açıklamadan:

Filipinler Komünist Partisi, Yeni Halk Ordusu ve Ulusal-Demokratik Cephe ulusal kurtuluş ve demokrasi için verilen silahlı devrim mücadelesini sürdürmeye ve bu yolla adil, istikrarlı bir barışı sağlamaya kesin kararlıdır.

Halkı devrimci, silahlı bir mücadeleye iten sömürü ve baskı koşulları değişikliğe uğramadan sürmekteler. Öyle ki 1969'da başlatılan silahlı mücadeleden beri halkın temel sosyal problemleri, rejimden rejime keskinleşmiştir.

General Ramos'un halkın temel problemlerine yönelik hiçbir çözüm önerisi yoktur. Açıklanan yeni politikası tersine yalnızca ve yalnızca problemleri artırmaya hizmet edebilir. Temel hedefi, ABD kaynaklı, halka karşı topyekün savaş planını gerçekleştirmek ve adaletli olmayan toplum sistemini -yeni sömürgeci ve feodal çıkarların egemen olduğu bu sistemi ayakta tutmaktır.

Halka karşı topyekün savaş

Halka karşı sürdürülen askeri baskı kampanyaları eski şiddetiyle sürdürülmektedir. Öncesi gibi her türlü terör, katliamlar da dahil olmak üzere işkenceler, „kaybolmalar", yasal olmayan tutuklanmalar, kundakçılık, bombalamalar ve göç etmeye zorlamalar halka karşı yürütülmekteler. General Ramos'un göreve başlamasının üzerinden 2 ay geçmesine rağmen hala yüzlerce politik tutuklu zindanlarda süründürülmektedir.

General Ramos'un devrimci güçlerle görüşme, af, anti-terör yasasını geri çekme teklifleri baştan sona yalandan ibarettir. Bunlar topyekün savaşın devrim karşıtı politikası içerisinde yürütülen psikolojik savaşın açık göstergeleridir. Ramos'un öne sürdüğü önkoşullar kendi tekliflerinin ikiyüzlülüğünü ve kabul edilmezliğini ortaya koyuyorlar.

Tüm tekliflerinin anahtar önkoşulları aşağıdakileridir: Manila hükümetine ve anayasasına tabilik, silahlı mücadelenin bırakılması, çatışmaların kesilmesi (veya ateşkes), silahların teslim edilmesi ve Yeni Halk Ordusu'nun tasfiyesi. (...)

Ramos'un teklifi affa karşılık teslimiyet

Açıklamalara göre af kapsamında olan 4. 485 kişi, gerçekte bir yığın şüpheli teslimiyetçi ve bir kaç dönekten ibarettir.

Ramos tarafından anti-terör yasasının geri çekilmesi için öne sürülen önkoşullar tüm devrimci örgütlerin teslimiyetini, politik intiharını ve üye kayıtlarını ele vermelerini istiyor. Buna rağmen politik eylemleri suç sayan diğer yasalar kaldırılmayacağı gibi (örneğin illegal olarak ayaklanmayı desteklemeye yönelik silah bulundurmayı suç saymak gibi), ilaveten yenileri, değişmeyen faşist hedefe varmak için, demokratik güçleri zorla bastırmak için yürürlüğe konulacak. (...)

Oportünist güçlere bilinçli olarak yaratılan hareket serbestliği:

Ramos karşı-devrimci dönekleri legalize etme sözkonusu olduğunda, hocası Marcos'un sınır tanımaz taklitçisidir. Marcos 1974'de son derece küçük ve zayıf revizyonist Lava grubunu, teslim olmalarına karşılık, legalize etti. Oysa ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin ajanlarının işbirlikçi tutumlarına halk aldanmadı. Silahlı devrimin toprağı hala verimliydi ve tüm gerçek devrimci güçler silahlı mücadelede direterek halk kitleleri arasında güç topluyorlardı. (...)

İçinde bulunduğumuz dönemde devrimci güçler temel ilkelerini daha da sağlamlaştırıyorlar. Onlar devrimci silahlı savaşı, ulusal kurtuluş ve demokrasiye yönelik genişletmeye ve yoğunlaştırmaya kararlılar. Maceracılığın karşısında yer alarak kitle temellerini güçlendiriyorlar.

Almanya Marksist-Leninist Partisi
(MLPD)
yayın organı ***Rote Fahne***'den
çevrilmiştir.
(No: 33, 15 Ağustos '92)

Gelişen mücadeleye önderlik için

Bazı eleştirilerimizi sıralamak istiyoruz. Bunların ifade ettiği zaafları gideremememenin sonuçları, yer yer bir moralsizlik, dağınıklık ve disiplinsizlik olarak ortaya çıkıyor.

1) Zonguldak katliamında ve bu katliamdan sonraki süreçte bölgemizde hiç bir eylem yapamadık. Bunun nedeni elimizde pratik eyleme yönelik malzemenin olmaması. Bu durumlarda malzemeyi hep bekler durumda oluşumuz bir hata olduğu gibi, bunu giderecek çalışmanın yapılmaması, yol gösterilmemesi de bir hatadır.

2) Birçok bölgede, kuşlamalar elimize geç geldi. Geç geldi diyoruz, çünkü kuşlamalardaki „Belediye işçilerinin grevi Temmuz'un 30'unda başlıyor" sloganındaki tarihten 8-10 gün sonra dağıtıyoruz. Haliyle bu değerini yitiriyor. Bunun yerine „Yaşasın Belediye işçilerinin grevi" denilebilirdi. Bu ve buna benzer eleştirilerin *Ekim* sayfalarında yapıldığı halde buna önlem alınmaması ve devam etmesi düşündürücü olmalıdır.

3) EKİM'in ideolojik politikası işçi sınıfını örgütlemeye yöneliktir. Bunun için pratik faaliyetimizi devamlı fabrikalara ve işçi mahallelerine yöneltiyoruz. Bunu da süreklilik halinde yapmaya çabalıyoruz. Bunun için, faaliyetin yürütüldüğü bölgeyi iyi bilmek gerekiyor. Nasıl ki bir grup gerilla vuracağı hedefi dikkatle gözler ve planını yapıp sonuçlar çıkarır, biz de aynı şeyi yapmak durumundayız. Tüm bu ayrıntılar gereksiz görülmemelidir. Zira şimdiki bu ayrıntılar bizi süreç içinde eğitecek ve bu süreç içerisinde devrimci sorumluluk ve disiplin kazandıracaktır.

4) Tüm bunlar işin pratik yönü. Bir de teorik çalışmanın sorunları var. Mücadele sırasında bir grubun bir araya gelip toplu olarak kitap okuması ve bunu sürekli hale getirmesi kolay değildir. (bunu ihtilalci illegal örgütler için söylüyorum.) Ama bizler hiç olmazsa planlı bir biçimde belli konularda tartışmak ve ideolojik-politik bakımdan bilinçlenmek ve dergi değerlendirilmesini yapmak için bu grup çalışmalarını sürekli kılmak zorundayız. Zorundayız diyoruz çünkü bugüne kadar istikrarlı bir yapıya ulaştıramadık bu çalışmayı. Bu konuda hepimize sorumluluklar düştüğü gibi, bu, bize yol gösterecek olan örgütün de sorunudur. Mücadelemizin uzun soluklu bir mücadele olduğunun bilincindeyiz. Burjuvazinin propaganda araçları olan TV ve basının topyekün sınıfın karşısında devamlı gerici-şoven propagandasına karşı bizlerin pratik eylemlere ağırlık vermemiz, teorik çalışmamıza engel olmamalı. Zira teorik bilinci almadan, yeni şeyler üretmeden, pratik faaliyette tıkanır kalırız. Belki okyanusta bir damlayız; ama ileride dalga olacağımız bilinciyle, önümüzdeki sorunlarımızı, pratik eylemlerimizi, teorik çalışmalarımız ile bir arada yürütmek zorundayız.

*

Türkiye'de ekonomik bunalım her geçen gün artmaktadır. Burjuvazi bu bunalımı aşmak için, daha doğrusu bunu biraz olsun geçiştirmek için işçi ve emekçi kesimin üzerine yüklenmekte; toplumun büyük bir kesiminde yoksulluk ve işsizlik artmaktadır.

Son dönemlerde kamu ve özel sektörde artık işler taşerona yaptırılmakta ve işçiler sendikasız, örgütsüz ve çok düşük ücrete tabi tutulmaktadırlar. Bu süreç bize belli avantajlar sunmaktadır. Çünkü bunalımın derinleştiği yerlerde çatışmalar, direnişler kaçınılmazdır. İşçi eylemliliklerinin durgun olduğu dönemlerde yaptığımız çalışmalardan alacağımız sonuçlar, hareketli dönemlerdeki çalışmamızı hiç şüphesiz daha verimli kılacaktır. Gerçi Türkiye'nin bugünkü durumu işçi ve emekçi kesimlerdeki bu çalkalanmanın belli kısa durgunluk dönemlerine rağmen, her geçen gün daha radikalleşerek gelişeceğini göstermektedir. İşte bu dönemde kendine devrim ve sosyalizmi hedef olarak almış olan komünistler sınıfın iktidar yolundaki gücü olan proleterya partisinin yaratılması ve iktidarı alabilmesi için çalışmalarına daha bir enerjik, daha bir güçlü sarılarak hareket etmelidirler. Devrimci hareketin bugünkü iç bunalımı onu yer yer tasfiye sürecine sokup illegal çalışma temelini terketmeye, legali kullanma adına tasfiyeci bir konuma sürüklüyor. Bizler ise tersine, hem devrimci hareketleri ileri çekmeye çalışarak, hem de tarihsel sorumluluklarımızın bilinciyle sınıfın içinde ve geniş emekçi kesimlerde devrimci faaliyetimizi arttırarak ve sürekli kılarak devrime ve sosyalizme yürüyebiliriz.

Mecidiyeköy'den
Genç Ekimciler

Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesinde bir dönüm noktasını işaretleyen 15 Ağustos Atılımı'nın 8. yıldönümüne ilişkin ERNK bildirisini kısaltarak yayınlıyoruz.

15 Ağustos Atılımı'nın 8. yıldönümü kutlu olsun!

Direnen ve başkaldıran yurtsever Kürdistan halkı !

Tarihin en onurlu günü, özgürlük ve bağımsızlığının en güçlü adımı şanlı 15 Ağustos Atılımı, en zorlu ama baştan başa zafer dolu 8. yılını geride bırakarak 9. savaş yılına her yılınkinden daha güçlü ve düşman karşısında daha sonuç alıcı gerilla eylemliliği ve halk serhildanlarıyla giriyor.

Düşmanın kendini en güçlü hissettiği, Kürdistan'da her şeye egemen olduğunu sandığı ve halkın işkencelerden geçirildiği, bastırıldığı, direniş umutlarının törpülendiği bir dönemde Kürdistan halkının bağrından çıkan yiğit gerillalar PKK öncülüğünde tarihi 15 Ağustos eylemini 1984'te gerçekleştirerek düşmanın dizginsiz saldırı işkence ve sömürüsüne dur deyip, Kürdistan halkı için onurlu ve direnişçi tarih sayfalarını açtılar.

Şanlı 15 Ağustos Atılımımızın 9. yılına ulusça birlik ve beraberliği daha bir pekişmiş, öncüsü PKK'ye güveni sarsılmaz kılınmış kurtuluş cephesine ve ordusuna inancı doruğa yükselmiş, dosta düşmana davasının haklılığını ve mutlaka kazanacağını kanı ve canı pahasına göstermiş ve insanlık aleminde onurlu halklar mertebesine yükselmeyi mücadelesiyle kazanmış olmanın coşkusu ve sevinciyle girmekteyiz.

Halkımız için böylesine görkemli bir döneme girerken; Kürdistan halkına ve gerçekliğine düşman olan iç ve dış tüm güçler son bir çabayla elbirliği edip, emperyalizm, sömürgecilik ve işbirliğinin tüm gücünü devreye koyarak Kürdistan'daki varlıklarını sürdürme telaşı içinde dört bir yana saldırmakta, yurtsever, silahsız insanları kalleşce katletmekte, „sınırötesi harekat"lar adı altında ülke topraklarımızı bombalamakta, insanlarımıza kitlesel katliam ve tutuklamaları, işkenceleri dayatmakta ve bu yolla halkımızın tarihinde ilk kez yakaladığı özgürlük fırsatının önüne geçmeye çabalamaktadırlar.

Yine böylesi bir durumda geçmişi ihanetle dolu ilkel milliyetçi önderliklerin Kürdistan'ı yeniden emperyalizme ve Türk sömürgeciliğine peşkeş çekmeleri, toplumun en kişiliksiz ve yoz insanlarının dini kılıflar altında halk öncülerimize saldırtılmaları, gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında düşmanın çözümsüzlüğünün gerilla karşısındaki acizliğinin ve işbirlikçilerinin içine düştükleri büyük korkunun ifadesi olmaktadır.

Kardeş Türkiye Halkı!

Halkımızın PKK öncülüğünde geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesiyle yakaladığın özgürlüğe ve demokrasiye kavuşma fırsatını elden bırakmamanın tek yolu Kürt halkının sana uzattığı dostluk ve kardeşlik elini sımsıkı tutmak ve Kürdistan ulusal mücadelesine aktif destek vererek devrimci mücadeleyi Türkiye'de de doruklandırmaktır. Düşmanın iki halkı birbirine kırdırtma oyunlarına gelmeden, her iki halkın kurtuluşu için ortak mücadelede bütünleşmek ve halkların demokrasi ve insanlık düşmanı faşist Türk devletinden hesap sormanın tam da zamanıdır.

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın 9. yılına zaferle girişini ulusca mücadele bayrağını daha da yükselterek kutlarken, yoğunlaşan gerilla eylemliliği ve halkın başkaldırıları, düşmanın artık Kürdistan'da barınamaz hale geldiğinin ve halkımızın ulusal kurtuluşa her zamankinden daha da yakınlaştığının işareti olmaktadır. Kazanan mutlaka PKK önderliğinde ayağa kalkan ve savaşan Kürdistan halkı olacaktır.

15 Ağustos 1992

ERNK Avrupa Örgütü

Burjuva basınında "Şırnak Baskını" sonrası yorumları

Kissinger formülü üzerine kuşkular

Prof. Dr. Haluk Ülman *(Günaydın):*

"Demirel Türkiye'nin Güneydoğu'sunda olan terör olaylarını, teröristlerin dışarda barınak ve destek bulduğunu da kabul etmekle beraber, daha çok, **iç kökenli** görüyor. **Halkın bir kesiminin de, tahrik ya da korku sonucunda bile olsa, teröristlere destek verdiğini** söylüyor. Bu, çok önemli bir saptamadır.

"Teröristlerin en önemli ölçüde yuvalandığı yabancı ülke ise Demirel'e göre **Kuzey Irak'tır.** Yani bugün Irak'ın, Amerikan, İngiliz ve Fransız koruması ve Kürtlerin denetimi altında bulunan bölgesi. Bu da bir başka önemli saptamadır.

"Bu iki saptama sonunda insan ister istemez, Türkiye'nin Güneydoğu'sunda olup bitenlerle Irak'taki gelişmeler arasında bir bağlantı, bir ilişki kurmak gereği duyuyor.

"Şimdi gel de, 'Türkiye Körfez bunalımından karlı çıkacaktır' diyenlerin kulağını bir kez daha çınlatma.

"Şunu kimse aklından çıkarmasın: Şırnak olaylarının asıl gösterdiği, Irak'ın toprak bütünlüğü ile Türkiye'nin toprak bütünlüğü arasında tam bir ilişki bulunduğudur. **Irak'ın zararlı çıkacağı bir çözümden, Türkiye karlı çıkamaz..."**

Fahir Armaoğlu *(Tercüman):*

"Türkiye'nin içine de dışına da baktığımızda iyimser olmak elden gelmiyor. Nereye baksak Türkiye için tehlikeli tablolar karşımıza çıkıyor...

"Artık Batıda **"PKK terörü"**nden sözedilmiyor. Başta BBC olmak üzere Batının haber kaynakları, **"ayaklanmış Kürtler"**den ve **Kürdistan İşçi Partisi**'nden (PKK) sözediyor.

"Batının Irak konusundaki tasarıları artık iyice açığa çıkmıştır. Irak parçalanıyor... Çekiç Güç ve 36. enlem oyunları ile Kuzey Irak'ı ayrılıkçı Kürtlere teslim edenler... Kuzey Irak'ın Türkiye ile federasyonu adı altında, bağımsız Kürt devleti için senaryolar tatbik edilmeye çalışılıyor. Kuzey Irak'taki ve Türkiye'deki Kürt liderleri Washington'a çağrılıp kapalı kapılar altında bir takım oyunlar düzenleniyor.

"Öyle görünüyor ki, Türkiye yakında Sovyetler Birliği'ni aramaya başlayacak... **Allah yardımcımız olsun."**

Güngör Mengi *(Sabah):*

"'Kürt realitesini kabul'" ettiğini açıklayan Demirel'in soluğu birden kesildi.

"Hükümetin yeni adımlar atmak için terörün dinmesini art koşması teröre prim vermektir.

"Çünkü PKK terörü sürekli kılarak bu hakların verilmesini önlemeye çalışacaktır.

"Hükümet yalnızca terörle savaşıyor. Oysa terör Güneydoğu'daki sorunun bir parçasıdır.

"Oradaki vatandaşları kazanmak için yapılması gereken şeyler vardır. Terörün peşinden koşmak değil yolunu kesmek lazım.

"Hükümet ne yapacağını açıklamalıdır. Bilmiyorsa tartışmaya açmalıdır."

*

"Olay orman yangınına benziyor. Yangın sürekli genişliyor ve daha tehlikeli bir hal alıyor.

"Devletin yaptığı araştırmalar ortaya koyuyor ki Olağanüstü Hal Bölgesi, Türkiye'nin en fakir bölgesidir. Fert başına düşen gelir burada genel ortalamanın beşte biri bile değil.

"Bu politika bölgeyi ekonomik yönden geliştirecek, halkı özgürlük ve refah yoluyla ülke bütünlüğüne bağlayacak tedbirlere ağırlık verilmelidir."

Cengiz Çandar *(Sabah):*

"Hükümet yetkililerine demokratik reformların ne zaman yürürlüğe sokulacağı sorulduğunda sürekli olarak 'önce terörü durdurmak gerek' dediler. Terör, 20. yüzyılın son çeyreğinin bir olgusu.

"Türkiye'de... **Kürt sorunu çözülmemiştir.** Kürt sorununu çözebilecek, terörü 'marjinalleştirecek'

(Devamı s.18'de)

Özel savaşın büyük provokasyonu

Devletin "Şırnak Baskını"

Devlet özellikle Başbakanı ve İçişleri Bakanı aracılığıyla üç gün üstüste PKK'nın sürmekte olan sözde "Şırnak Baskını"nı işledi Burjuva basın olayı günlerce bu doğrultuda manşet yaptı. Köşe yazarlarının büyük çoğunluğu bu olayı vesile ederek yeniden Kürt sorununu ve PKK'yı değerlendirdiler, yeni çözüm reçeteleri önerdiler. Bizzat İçişleri Bakanı baskının önceden haber alınmamış olması üzerine "istihbarat zayıflığı" konusunda açık "özeleştiri" verdi. Siyasal yorumcular devletin beceriksizliğinden, ordunun küçük bir şehri savunmadaki acizinden yakındılar. İçlerinden biri, Necati Doğru, *Milliyet*'teki köşesinde, "70 yıldır bütçeden en büyük payı hep ordu alıyor, Şırnak yine esir düşüyor" dedi ve yoksa "Bizim ordu fos mu çıkıyor?" diye sormaktan kendini alamadı.

Fakat çok geçmeden anlaşıldı ki Şırnak'ta bir PKK baskını gerçekleşmemiş, fakat devlet özel savaş yöntemleri çerçevesinde iğrenç bir provakasyon düzenlemişti. Üç gün boyunca tanklarını Şırnak'ın mahallelerine, silahlarını sivil halka yöneltmiş, şehrin yıkımı ile insan katliamını bir arada yürütmüştü. Olayın içyüzü açığa çıktığında, devletin politikalarına göbekten bağlı bazı başyazarlar bile (Oktay Ekşi, *Hürriyet*) Nazilerin ünlü Reichtag yangını provokasyonu ile sözde "Şırnak baskını" arasında paralellikler kurmaktan ve "devletin çelişkileri"ne ilişkin liste yayınlamaktan geri durmadılar. Olay bu derece iğrençti. Fakat hükümetin her iki kanadı da buna rağmen bu kanlı provokasyonu ve katliamı savunmayı, gerçekleri gizlemeyi sürdürdüler.

Şırnak'ın yıkımına ve onlarca sivil insanın yaşamına malolan bu olay, bugünkü hükümetin bir özel savaş hükümeti olduğunu, tamamiyle özel savaş aygıtının hizmetinde hareket ettiğini yeniden teyid etti. Kürt sorununun çözümünü yalnızca terörle ezmede aradığını, bu konuda koalisyon ortakları arasında tam bir uyum bulunduğunu da bir kez daha gösterdi. (İnönü senaryoya inandırıcılık kazandırmak üzere "baskın" sonrası Şırnak'a gitti, özel savaş aygıtına siyasal-moral desteğini bir de yerinde sundu.)

"Şırnak baskını" provokasyonunun Şırnak'la sınırlı amacı halkın yıldırılarak göçe zorlanmasıydı ve bu kısmen başarıldı. Kürt halkının tümüne ilişkin amacı, devletin gerektiğinde bir kenti nasıl katliam ve yıkım alanına dönüştüreceğini örnekleyerek gözdağı vermek olmalıydı. Ne var ki bu çabanın bir sonuç vereceği çok tartışmalı. Kürt halkı artık Adana gibi bir kente, özgürlük atılımının yıldönümü olan 15 Ağustos'ta, 30 bin kişiyle militan bir politik gösteri yapacak ve tüm tehditlere rağmen bunu saatlerce sürdürmekte ısrar edecek bir kararlılığa ulaşmış bulunuyor. Kaldı ki Şırnak'taki olay devletin sonu gelmeyen katliamlar zincirinin yalnızca bir yeni halkasıydı.

Şırnak provokasyonunun asıl amacının ise KDP ile işbirliği çerçevesinde Güney Kürdistan'a (Kuzey Irak'a) geniş çaplı bir kara harekatı gerçekleştirmek için uygun bir atmosfer oluşturmak olduğu, olayı izleyen günlerde açığa çıktı. Türk devleti şu an Irak sınırına çok büyük askeri kuvvetler yığmış bulunuyor. Amaç PKK'nın Güney Irak'taki askeri varlığını tasfiye etmek.

Güney Kürdistan'daki Kürt işbirlikçileri ihanetlerine bugünlerde yeni halkalar ekliyorlar. Talabaniler ceplerinde artık kırmızı TC pasaportu taşıyorlar ve karşılığında Güney Kürdistan'ın TC'ye katılmasından sözedebiliyorlar. Gerek KDP gerekse YNK artık tümüyle emperyalizmin kuklaları olarak hareket ediyorlar.

Ali Fırat, *Yeni Ülke*'deki son yazılarından birinde, Talabani'nin bir süre önce PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'a yazdığı mektuptan şu sözleri aktırdı:

"Devrimler dönemi bitmiştir, silahlı direnme dönemi bitmiştir, artık tarihe karışmıştır. Yeni dünya düzeni siyasi görüşmeler yoluyla ABD'nin himayesinde, serbest piyasaya dayalı, burjuva demokrasiler sistemi hakim tek nizamdır. Sizin de bunu kabul etmekten başka bir çareniz yoktur." (*Yeni Ülke*, sayı: 31, 26 Temmuz-1 Agustos '92)

Bu sonuncu cümle yalnızca bir tavsiye değil, aynı zamanda emperyalistler adına Talabani'nin PKK'ya yönelttiği bir tehdittir de.